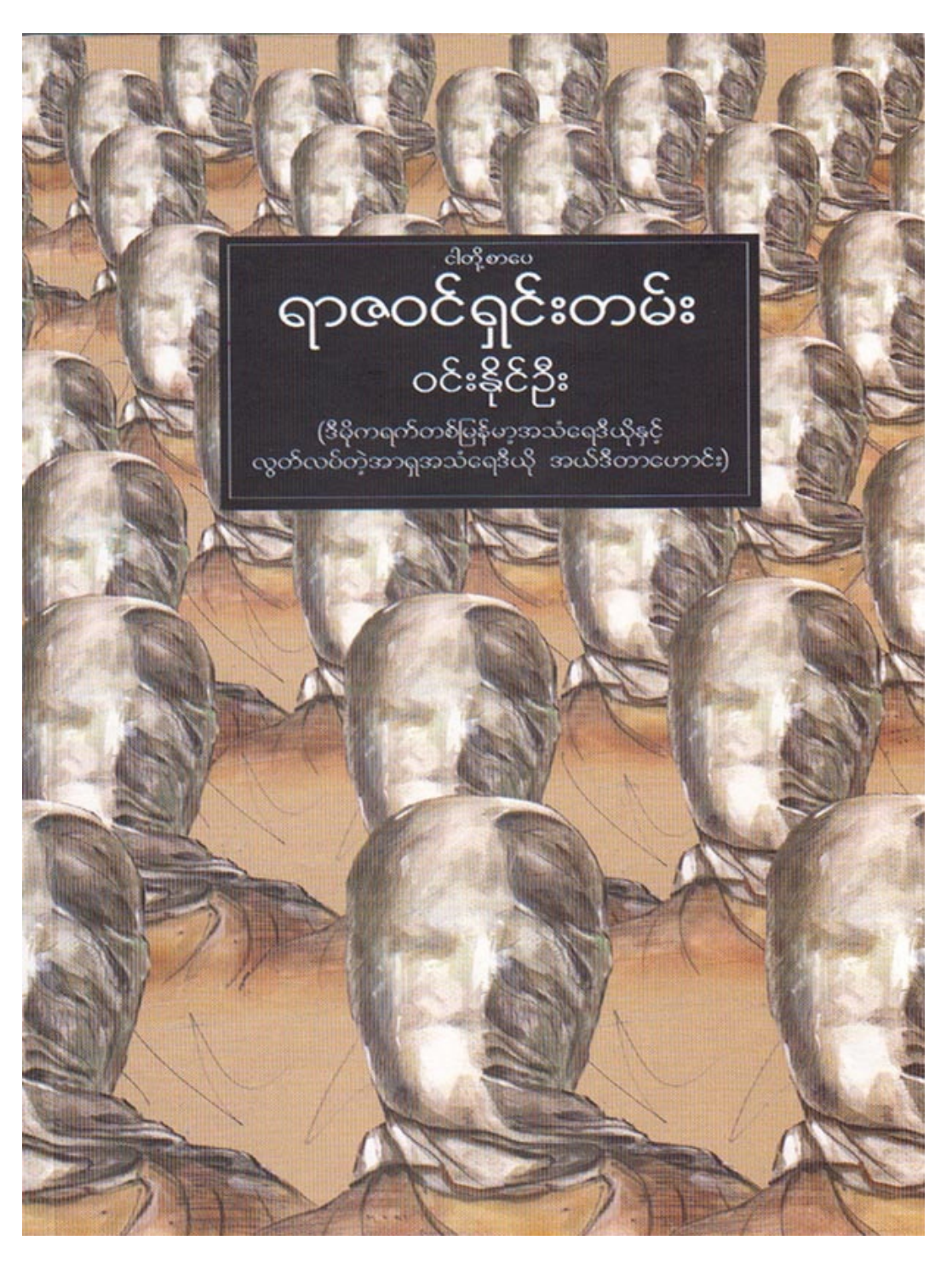




ငါတို့စာပေ

ရာဇဝင်ရှင်းတမ်း

ဝင်းနိုင်ဦး

(ဒီမိုကရက်တစ်မြန်မာ့အသံရေဒီယိုနှင့်
လွတ်လပ်တဲ့အာရှအသံရေဒီယို အယ်ဒီတာဟောင်း)

ရာဇဝင်ရှမ်းတမ်း
ဆရာကြီးဦးတင်မိုး၏ အမှာ

တို့ရဲဘော် ဝင်းနိုင်ဦးရဲ့
‘မှတ်တမ်းမဲ့ မှတ်တမ်း’
ဖတ်စမ်းပါ၊ ရဲဘော်ရာ
အသည်းက နာ။
တို့ဒဏ်ရာ
ကြီးပါပေတကား။
ပြည်သူတွေ သန်းချီလို့
ဒီမိုကရေစီ သည်တိုက်ပွဲမှာ
ရဲရဲနီ ရင်နဲ့ ရင်းရတယ်
အင်းစိန်က မျက်ရည်များ

ကဗျာကလေးတစ်ပုဒ်နဲ့ မျက်ရည်စသုတ်ပြီး ဒီစာအုပ်ရဲ့ အမှာစာအဖြစ်
ရေးမယ်လို့ ကြံမိ တယ်။

ကိုဝင်းနိုင်ဦးရဲ့မှတ်တမ်း ငရဲခန်းပျို့တစ်စောင်လို ခံစားရ၊ ဒီခံစားမှုကို အမှတ်တရ မှတ်တမ်းတင်တဲ့ ကိုဝင်းနိုင်ဦးကိုလည်း ကျေးဇူးတင်မိတယ်။

တကယ်တော့ ကျွန်တော် စကားဦးသန်းဖို့ မလိုပါ။

ကိုဝင်းနိုင်ဦးရဲ့လက်ရာက အသည်း ခိုက်အောင် ကောင်းပြီးသားပါ။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အင်းစိန်ထောင်အကျဉ်းသားတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ဖူး လေတော့ ဒီမြင်ကွင်း၊ ဒီအတွေ့အကြုံတွေကို အောက်မေ့ဆင်ခြင် ထင်ယောင်မြင်ယောင် ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲဝင် ရဲဘော်အပေါင်းရဲ့ နှလုံးသားလည်းဖြစ်၊ ရဲဘော်တို့ . . .

ရဲဘော်တို့ရဲ့ ကြံ့ခိုင်တဲ့စိတ်ဓာတ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ အပြုအမူတွေအတွက် ဂုဏ်ယူလို့မဆုံးနိုင်ပါ။ ကိုဝင်းနိုင်ဦးရဲ့ မှတ်တမ်းက မျက်ရည်စမ်းများဟာ ပြည်သူတွေအတွက် အလင်းတန်းကြီးတစ်ခုအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်မိပါတယ်။

အရင်းအနှီးမှန်သမျှ ဘယ်အခါမျှ အချည်းနှီးမဖြစ်ပါ။

တင်မိုး

၁-၈-၂၀၀၁။

ခေတ္တ-ဘော်စတွန်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ။

*

ဒေါက်တာအောင်ခင်၏ အမှာ

ဒုတိယအကြိမ် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်တဲ့ မျိုးဆက်သစ်ထဲမှာ
အကျဉ်းထောင်အတွေ့ အကြုံရှိသူ အတော်များပေမယ့် ဒီအတွေ့အကြုံတွေကို
ပြန်စဉ်းစားပြီး ခရေစွေတွင်းကျ မှတ်တမ်းတင်သူကတော့ အလွန်နည်းပါတယ်။
ဒီလိုရှားပါးတဲ့ လူနည်းစုထဲမှာ ကိုဝင်းနိုင်ဦး ပါဝင်ပါတယ်။

‘အင်းစိန်က အော်သံများ’ ဆိုတဲ့ ကိုဝင်းနိုင်ဦးရဲ့ အင်းစိန်ထောင်
မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက အင်္ဂလိပ်လိုထုတ်ဝေတာကြောင့်
စစ်အစိုးရရဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုတွေကို ကမ္ဘာက အသေးစိတ်သိရပါတယ်။
ဒါတင်မကသေးပါဘူး။ အကျဉ်းထောင်အတွေ့အကြုံကို အသံလွှင့်လိုက်တာကြောင့်
ဘုရားတရားကြည်ညိုဟန်ဆောင်နေတဲ့ စစ်အစိုးရအတွင်းသရုပ်ကို ပြည်သူတွေဆီ
တင်ပြနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အကျဉ်းထောင်မှတ်တမ်းရေးတဲ့ အလေ့အထ မြန်မာပြည်မှာ ရှိလာတာ
အနှစ် ၈၀ နီးပါး ရှိလာပြီလို့ ပြောရပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်သိရသလောက်တော့
မြန်မာပြည်မှာ ပထမဆုံး အကျဉ်း ထောင်မှတ်တမ်းရေးသူဟာ အာဇာနည်ဦးဝိစာရ
ဖြစ်ပါတယ်။ သာရဝေါမြို့နယ်မှာ နယ်လှည့် တရားဟောနေစဉ် ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊
နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့မှာ အာဏာဖီဆန်မှုနဲ့ ဆရာတော် ဦးဝိစာရ အဖမ်းခံရပြီး
အလုပ်နဲ့ ထောင်ဒဏ် ၂ လ ကျခံရပါတယ်။ ပထမအကြိမ်ထောင်ကျစဉ်
သင်္ကန်းရုံခွင့်ရပြီး အလုပ်မလုပ်ရတဲ့အတွက် ဦးဝိစာရက
သာယာဝတီအကျဉ်းထောင်မှတ်တမ်းကို ရေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဦးဝိစာရနဲ့အတူ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သူ ဆရာတော်

ဦးဥတ္တမကတော့ မကြာခဏ ထောင်ကျခံရပေမဲ့ အကျဉ်းထောင်မှတ်တမ်း မရေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ဦးဝိစာရရဲ့ အကျဉ်းထောင်မှတ်တမ်းကို လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းတဲ့ ပထမမျိုးဆက်ရဲ့ မှတ်တမ်းလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး ဒီမိုကရေစီစနစ် ကျင့်သုံးတဲ့ကာလမှာ အကျဉ်းထောင်အကြောင်း အများဆုံးရေးသူကတော့ လူထုဦးလှပါပဲ။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကနေ ၅၆ နှစ်အထိ ရန်ကုန်ထောင်မှာ အကျဉ်းသားဖြစ်ခဲ့သူ လူထုဦးလှဟာ ထောင်ကျအချို့ရဲ့ အတွေ့အကြုံကို စုဆောင်းပြီး မှတ်တမ်းသဖွယ် ထောင်အခြေခံဝတ္ထုတွေ ရေးသားထုတ်ဝေပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ‘ထောင်နဲ့ လူသား’ဟာ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီ ခေတ်ကတော့ ရာဇဝတ်အကျဉ်းသားဘဝဟာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဘဝ ထက်ဆိုးတာကြောင့် ရာဇဝတ်သားအကြောင်း နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားက ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ ကိုဝင်းနိုင်ဦးတို့ခေတ်ရောက်တော့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဘဝက ရာဇဝတ်သားဘဝထက် ပိုဆိုး နေပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်မှာ နိုင်ငံရေးသမားကို ရိုသေလေးစားတာကြောင့် ထောင်ကျသွားရင်တောင် အေကလပ် (သို့) ဘီကလပ်အထူးတန်းမှာ ထားပါတယ်။ သာမန်ရာဇဝတ်သားကို စီ ကလပ်မှာ ထားပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာ မကြာခဏ ထောင်ကျတဲ့ သခင်စိုးကို နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်လို့ သတ်မှတ်တာမို့ အေကလပ်အထူးတန်းမှာ ထားတယ်လို့ မီလိုက်သူတွေ ပြောဖူးပါတယ်။ ထွက်သမျှ သတင်းစာအားလုံးကို သခင်စိုးက မှာလို့ တရုတ်၊ ကုလား သတင်းစာတွေပါ ပိုပေးရတယ်လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ အခုခေတ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လိုက်ရင်တော့ သခင်စိုးနေတဲ့ အကျဉ်းထောင်ဟာ ဇိမ်ခံဟိုတယ်ကြီးပေါ့။

၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းတော့ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ် အစိုးရလက်ထက်က ဝန်ကြီးတွေကို ရေကြည်အိုင်ခေါ် အထူးအကျဉ်းစခန်းမှာ ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ လုံးချင်းအိမ် လေးတွေမှာ ထိန်းသိမ်းထားတာပါပဲ။ ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးကျော်ငြိမ်းဆိုရင် ထောက်လှမ်းရေးက

နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းတဲ့အတွက် မိမိကိုယ်မိမိ သေကြောင်းကြံစည်တဲ့အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလူကြီးတွေ ထွက်လာတဲ့အခါမှာ သူတို့ အနှိပ်စက်ခံရတာ ကို ထုတ်မပြောပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ ပါးကွက်အာဏာသား ထောက်လှမ်းရေးတွေ တည်ထောင်ထားတဲ့ အဝီစိငရဲခန်းကို အပြင်လူတွေ သိပ်မသိကြပါဘူး။

၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းအရောက်မှာ ထောက်လှမ်းရေးနဲ့ အကျင့်ဆိုးကို မျိုးဆက်သစ် လူငယ်တွေက ဖော်ထုတ်လာပြီမို့ ဒီလိုလူမဆန်တဲ့ ဖက်ဆစ်စရိုက်မျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားရာ မြန်မာပြည်မှာ ကြီးစိုးနေတာဟာ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေကြတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေ နားမလည်တဲ့အချက်တစ်ခုက ဒီလို သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့တရားကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်မှာ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက်ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်နေရတာ လဲ ဆိုတာပါပဲ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာမစစ်တဲ့၊ လူမဆန်တဲ့ စစ်အစိုးရ (အထူးသဖြင့် ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့တွေရဲ့) ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ပုံကို ကိုယ်တွေ့ကြုံသူတိုင်းက မှတ်တမ်းရေးပြီး လူသိ ရှင်ကြား ထုတ်ဝေမယ်ဆိုရင်တော့ ထောက်လှမ်းရေးသတ္တဝါတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး မြန်မာ့လူပဘောင်မှာ သဘောထားပြောင်းလာဖွယ် ရှိပါတယ်။

ရုရှားပြည်မှာ ကွန်မြူနစ်တွေ အာဏာသိမ်းခဲ့စဉ်က ဒီမိုကရေစီလိုလားသူ နှစ်သန်း လောက် နိုင်ငံခြားရောက်သွားပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရောက် ရုရှားတွေ ထုတ်ဝေတဲ့စာစောင်ကို ၁၉၃၆ ခုနှစ်က စာရင်းလုပ်တဲ့အခါ သတင်းစာပေါင်း ၃၆စောင်၊ ဂျာနယ်ပေါင်း ၁၆၂ စောင် ပုံမှန်ထုတ်ဝေ နိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒီစာစောင်တွေဟာ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့ ပြည်တွင်းရောက် သွားတာမို့ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ် ပျောက်ကွယ်မသွားအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရုရှားဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုမှာ ဒီစာစောင်တွေဟာ အရေးကြီးတဲ့အခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုမှာလည်း

နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာတွေ ထုတ်ဝေတဲ့ စာအုပ်စာပေဟာ အရေးပါတာမို့
ကိုဝင်းနိုင်ဦးရဲ့ အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်းဟာ မှတ်ကျောက်တင်ပြီးသား
အုတ်တစ်ချပ်ဖြစ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

အောင်ခင်(လန်ဒန်)

၁၁၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၁။

(ဒေါက်တာအောင်ခင်၊ ရေဒီယိုအသံလွှင့်သမား၊

ဘိဘီစီ၊ ဒီပွဲဘီ၊ အာဂျင်အက်ဖ်အေ၊ ဗွီအိုအေ)

*

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့ထုတ် Index Magazine ၏
စာအုပ်ဝေဖန်ချက်
(အဲဒီ မဂ္ဂဇင်းမှာပဲ စာအုပ်ထဲက ပုံတွေနဲ့တကွ
စာအုပ်ကောက်နုတ်ချက်တွေကို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။)

ဝင်းနိုင်ဦးရဲ့စာအုပ် Cries from Insein ဟာ ပုံမှန်ထုတ်နေကျ
လူ့အခွင့်အရေးအစီရင်ခံစာတွေ ရေးလေ့ရေးထရှိကြတဲ့ပုံစံမျိုးနဲ့
ရေးသားထားတာမဟုတ်ဘဲ ရင်ထဲ နင့်သွားအောင် ထိခိုက်
လှုပ်ခတ်ခံစားသွားရစေတာမျိုးပါ။

ဆိုလိုတာက အဆင့်တစ်ဆင့်မှာ တခြား
ဘယ်လူ့အခွင့်အရေးအစီရင်ခံစာတွေမှာမဆို ရေးသားလေ့ရှိတတ်တဲ့အတိုင်း
အကျဉ်းထောင်တွင်း အခြေအနေတွေကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနဲ့ အချက် အလက်
စုံစုံလင်လင် ဖော်ပြတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်တစ်ဆင့်အနေနဲ့ အင်းစိန်ထောင်ထဲက
နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေရဲ့ ဘဝပုံကားချပ်ကို သရုပ်ဖော်ရာမှာတော့ ဝင်းနိုင်ဦးရဲ့
တင်ပြပုံဟာ လှပတယ်၊ ရိုးရှင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အလွန်ကို အားကောင်းတယ်။

ဒီစာအုပ်ကို ပိုပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေမယ်ဆိုရင် မြန်မာပြည်က
အကျဉ်းထောင်တွေမှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေ
ဘယ်လိုဖြစ်ပျက်နေတယ်ဆိုတာကို နိုင်ငံတကာက ပြည်သူတွေ ပိုပြီး
သိမြင်နားလည်လာပါလိမ့်မယ်။

Dog cell days: I

Former student activist and prison inmate Win Naing Oo tells what it is like to serve time in Burma's notorious jail system.

During his time in prison under the British, U Nu, later to become prime minister, and fellow student activists hired a famous Burmese performance troupe to keep them entertained. U Nu and his associates were regarded as "first class" political prisoners. Well-known writers such as Mya Than Tint and Namaw Tin Aung, who spent half their lives in jail, used the time to write many novels.

Today, Burma's main prison, Insein, remains filled with hundreds of political prisoners. But anybody who has been inside dreads the idea of going back.

Win Naing Oo was a final year student at the Rangoon Institute of Technology. He had actively participated in the democracy movement and joined the the All Burma Students Democratic Front (ABSDF). But in 1990, he sneaked into Rangoon and was arrested.

He was sentenced to three years imprisonment. This time was shared between Insein and Tha Yit prisons.

After he came out of Burma he wrote a prison report, "Cries from Prison", which was published by the ABSDF.

"The prison system of a country often reflects the type of government ruling that country," Win Naing Oo wrote in the introduction.

"The situation in prisons gives an indication of the situation in the country as a whole."



Prisoners in chains line up, ready to leave for their work site after a meal break.

The Nation သတင်းစာတွင်ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေသော
နေ့ရှင်း The Nation သတင်းစာကြီး၏ ဖော်ပြချက်များ

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၇ နှစ်၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ
အင်္ဂလိပ်လိုထုတ်ဝေတဲ့ ‘ နေ့ရှင်း The Nation သတင်းစာကြီး ’မှာ “ Notorious
Insein Jail exposed by ex-inmate (အကျဉ်းသားဟောင်းတစ်ဦး ဖော်ထုတ်လိုက်တဲ့
နာမည်ဆိုးနဲ့ ကျော်ကြားတဲ့ အင်းစိန်ထောင်) ” ဆိုပြီး
မျက်နှာဖုံးသတင်းတစ်ပုဒ်အဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ထဲက
ကောက်နုတ်ချက်တစ်စ ကတော့ ...

ဝင်းနိုင်ဦးက သူ့စာအုပ်အမှာစာမှာ ‘ မြန်မာပြည်အကျဉ်းထောင်တွေက
ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်မှုတွေကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက ပိုပြီးနားလည်
သိရှိအောင် ရေးရခြင်းဖြစ်ပါတယ် ’ တဲ့။ ဒီလိုနဲ့
မြန်မာပြည်အကျဉ်းထောင်တွေအတွင်း အာဏာပိုင်တွေ ကျူးလွန်ပျံ့နှံ့နေတဲ့
လူ့အခွင့် အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ၊ ထူပြောနေတဲ့ အကျင့်ပျက်လာဘ်စားမှုတွေ၊
ဥပဒေအလွဲသုံးစားလုပ် ဖိနှိပ်မှုတွေကို သူ့စာအုပ်မှာ ဖော်ထုတ်ထားတယ်။

နောက်တစ်လလောက်အကြာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့ထုတ်
The Nation သတင်းစာကြီးမှာပဲ စာအုပ်ထဲက ကောက်နုတ်ချက်တွေကို “ Dog cell
day: Life inside Insein (စစ်ခွေးတိုက်နေရက်များ- အင်းစိန်ထောင်ထဲက
ဘဝမှတ်တမ်း” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ သတင်းစာ စာမျက်နှာတစ်မျက်နှာအပြည့်
ထပ်မံဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဖော်ပြချက်ထဲက ကောက်နုတ်ချက် တစ်စကတော့ ...

ဝင်းနိုင်သီးက သူ့ရဲ့ အစီရင်ခံစာ (စာအုပ်)နိဒါန်းမှာ ‘ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့
အကျဉ်းထောင်စနစ်ဟာ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံကို

ရောင်ပြန်ဟပ်နေတယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ နာမည်ဆိုးနဲ့ ကျော်ကြားလှတဲ့
မြန်မာအကျဉ်းထောင်အခြေအနေတွေကို ဖွင့်ချပြလိုက်တယ်။

*

မြန်မာအကျဉ်းထောင်များမှာ သုံးကြိမ်အကျဉ်းကျခံခဲ့ရသည့်
James Maudsley ၏ ဖွင့်ဟချက်

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၇ နှစ်၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက အင်းစိန်ထောင်တွင်း

အခြေအနေတွေကို “ Cries form Insein ” နာမည်နဲ့ အင်္ဂလိပ်လို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိတော့
အဲဒီ စာအုပ်ကို သြစတြေးလျနဲ့ အင်္ဂလန် နိုင်ငံသား James Maudsley ဖတ်မိရာကနေ
မြန်မာနိုင်ငံကို လာရောက်၊ ရန်ကုန်မြို့လယ်က ကျောင်းတစ်ကျောင်းရဲ့
ဝင်းထရံသံတိုင်တံခါးမှာ မိမိကိုယ်မိမိ လက်ထိပ်ခတ်၊ ပထမအကြိမ်
အဖမ်းခံခဲ့စဉ်က မြန်မာလို လက်ကမ်းဖြန့်ဝေခဲ့တဲ့ စာရွက်ပါ။

* * *

စာရေးသူ၏ အမှာ

ဒီကနေ့ခေတ် အကျဉ်းထောင်အခြေအနေတွေဟာ ကျွန်တော့်စာအုပ်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း မဟုတ်တော့ဘဲ အထူးသဖြင့် ယခုလွှတ်တော်နဲ့ အစိုးရသစ်တက်လာချိန်ကစပြီး အတော်ကြီး ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါပြီ။

ကျွန်တော် ဒီစာအုပ် စတင်ထုတ်ဝေတုန်းက ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုရှိပါတယ်။

ပထမရည်ရွယ်ချက်က မြန်မာပြည် အကျဉ်းထောင်တွေမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို နိုင်ငံတကာက သိရှိဖို့၊ အဲဒီ လိုသိရှိခြင်းအားဖြင့် (ရာဇဝတ်နဲ့ နိုင်ငံရေး) အကျဉ်းသားအခွင့်အရေးတွေ ပြန်လည်အသိအမှတ်ပြုခံရအောင်၊ အကျဉ်းထောင်အတွင်း အာဏာပိုင်များရဲ့ တရားလက်လွတ် လုပ်ဆောင်မှုများ၊ ထောင်တွင်းပဋိပက္ခများ၊ ပြဿနာများ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ ပြေလည် ယုတ်လျော့သွားအောင် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနဲ့ နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်းများက ဝိုင်းဝန်းကြိုး စားပေးကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်က ဒီလိုဖြစ်ရပ်မျိုးတွေ ဘယ်လိုအကြောင်းမျိုးနဲ့ပဲဖြစ်ခဲ့ဖြစ်ခဲ့ နောင်မှာ သံသရာတစ်ပတ်လည်ပြီး ထပ်မံဖြစ်ပွားလာမှာမျိုးကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်လေအောင်၊ အကြောင်းရင်းခံကို သိခြင်းအားဖြင့် ပြဿနာတွေကို နည်းမှန်လမ်းမှန် ဖြေရှင်းနိုင်အောင်၊ ပြန်အစားမထိုးနိုင် လောက်အောင် ဒုက္ခရောက် နစ်နာဆုံးရှုံးကြေကွဲခဲ့ရသူများရဲ့ ကြက်သီးထ ကျောချမ်းဖွယ် ခံစားမှုမျိုးနဲ့ တန်ဖိုးတွေကို အသိအမှတ်ပြု ဂုဏ်ပြုရာလည်းကျအောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါ။ ပြန်လည် စောင်းငဲ့ကြည့်ဖို့

မှတ်တမ်းသဘောပါ။ ဒါသာ လိုရင်းအချက်ဖြစ်ပါတယ်။

ထောင်တွင်း အတွေ့အကြုံတွေ အခုကာလမှာ ရေးကြ
မှတ်တမ်းတင်ကြတာ အတော်များပါပြီ။ အားလုံး ကောင်းကြပါတယ်။
ကျေးဇူးလည်း တင်စရာပါ။ ကျွန်တော်က ခုချိန်ကျမှ စာအုပ်ထုတ်လိုက်တာဆိုတော့
အားလုံး နောက်ရောက်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။

တကယ်တော့ စစ်အစိုးရခေတ် ကြမ်းတမ်းဆင်းရဲဆိုးဝါးလှတဲ့
ထောင်တွင်းအဖြစ်အပျက်တွေကို လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၇ နှစ် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက
အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့တစ်ကြိမ် (နိုင်ငံတကာ စာအုပ်ဆိုင်တွေမှာ တင်ရောင်းတာပါ။
တစ်လအတွင်း ဒုတိယအကြိမ် ပြန်ရိုက်ခဲ့ရပါတယ်။ ABSDF ရဲဘော်တွေအတွက်
ရန်ပုံငွေပါ။) လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၂ နှစ် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တုန်းကလည်း မြန်မာဘာသာနဲ့ တစ်ကြိမ်
(နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအတွက် ရန်ပုံငွေပါ) ပြည်ပမှာ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့ပါတယ်။
ဒါ့အပြင် နော်ဝေအသံ (ဒီဗီဘီ) ကရော၊ လွတ်လပ်တဲ့ အာရှအသံ
(အာရ်အက်ဖ်အေ)ကပါ အသံ လွှင့်လိုက်ပါသေးတယ်။

{၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက “ Creis from Insein (အင်းစိန်ထောင်က
အော်သံများ)” အမည် နဲ့ပါ။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တုန်းကတော့ မူလ “ Cries from Insein
”စာအုပ်မှာ ထောက်လှမ်းရေးအတွေ့ အကြုံနဲ့ ကျွန်တော့်နိုင်ငံရေးသုံးသပ်ချက်
ဆောင်းပါးတချို့ကို ဖြည့်စွက်ပြီး ထုတ်ခဲ့တာပါ။}

အဲဒီ တုန်းက ကျွန်တော်က မြန်မာပြည် ပြင်ပနိုင်ငံရပ်ခြားမှာဆိုတော့
အစိုးရ၊ စာပေစိစစ် ရေးနဲ့ အကျဉ်းထောင်နှုတ်ခမ်းကလည်း ကျွန်တော့်ကို
လက်လှမ်းမမီဘူး မဟုတ်လား။

ခုတစ်ကြိမ် မြန်မာပြည်တွင်းမှာ ပြန်ထုတ်ဖြစ်တာကတော့ နိုင်ငံခြားမှာ
ကျွန်တော် ထုတ်ထားတဲ့ စာအုပ်တွေလည်း လက်ကျန်မရှိတော့တာရယ်၊ ပြီးတော့
ကျွန်တော်ရေးခဲ့တာက အစီရင်ခံစာပုံစံ၊ မှတ်တမ်းပုံစံလိုဖြစ်နေတဲ့အတွက်

တခြားစာအုပ်တွေနဲ့ မတူခြားနားချက်တွေ ရှိနေတာ ရယ်ကြောင့်ပါ။ ‘ ကျွန်တော့်ဖွဲ့ ’ မဟုတ်ပါ။ ‘ အားလုံးဖွဲ့ ’ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစာအုပ်မှာ အပိုင်း ၃ ပိုင်း ပါပါတယ်။ ပထမပိုင်းက စစ်ထောက်လှမ်းရေးအပိုင်း (ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်ခေတ်)၊ ဒုတိယအပိုင်းက အကျဉ်းထောင်အပိုင်းနဲ့ တတိယအပိုင်းက ၁၉၈၈၊ ၈၉ ခုနှစ် များအတွင်း ကျွန်တော်ရေးခဲ့ဖူးတဲ့ နိုင်ငံရေးသုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါးတွေထဲက ပြန်လည်ဖော်ပြချက် တချို့ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေတုန်းက စာအုပ်ကို ‘ လူငယ်တစ်ဦးရဲ့ မှတ်တမ်းမဲ့မှတ်တမ်း ’ လို့ နာမည်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အခုတစ်ကြိမ်မှာတော့ စာအုပ်ထဲက နောက်ဆုံးအပိုင်း (တတိယ)ပိုင်းရဲ့ နာမည်ကိုယူပြီး ‘ ရာဇဝင်ရှင်းတမ်း ’ လို့ နာမည်ပြောင်းလိုက်ပါတယ်။ လိုအပ်မယ်လို့ ယူဆတဲ့ စာကြွင်း စာကျန်တွေကို ပြန်လည်စိစစ်တည်းဖြတ်၊ စာမရှင်းခဲ့တဲ့နေရာတွေမှာ စာထပ်ဖြည့်၊ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေတုန်းက ‘ ဘေးသင့် ’ မှာစိုးလို့ ဖုံးကွယ်ထားခဲ့တဲ့ နာမည်တချို့ကို ပြန်လည်ဖော် ထုတ်ပြီးထုတ်ဝေလိုက်တာပါ။
မူရင်းအဓိကအချက်အလက်တွေကိုတော့ မထိမတို့ပါ။

လေးစားစွာဖြင့်
ဝင်းနိုင်ဦး

ရန်ကုန်။ ၁၉၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၃။

အယ်ဒီတာဟောင်း

နော်ဝေး ဒီမိုကရက်တစ်မြန်မာ့အသံ DVB နှင့်

လွပ်လပ်တဲ့ အာရှအသံ RFA

ကျေးဇူးစကား

ကျွန်တော့်ရဲ့ ဒီစာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကိုရော တစ်ပိုင်းတစ်စ

ကောက်နုတ်ချက်တွေကိုပါ ရိုးရိုးသားသား ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်နဲ့ ကူးယူဖော်ပြခဲ့ကြတဲ့ နိုင်ငံတကာ Blogger တချို့၊ စာစောင်များ၊ အမှတ်တရစုစည်းထုတ်ဝေမှုများ၊

(အယ်ဒီကာလက ပြည်တွင်းမှာ စွန့်စားမှုအပြည့်နဲ့ လျှို့ဝှက်) ကော်ပီကူးယူ

ဖြန့်ဝေခဲ့သူများ၊ ယခုစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် စီစဉ်ထုတ်ဝေပေးသူ

(ကို)မြေမှုန်လွင် (ငါတို့စာပေ)၊ စာအုပ်မျက်နှာဖုံးနဲ့ အတွင်းသရုပ်ဖော်ပုံတွေကို အနှစ် ၂၀ ကွဲကွာ အလွမ်းနဲ့ ရေးဆွဲပေးသူ ပန်းချီ(ကို)မုတ်သုံ၊

အတွင်းကောက်ကြောင်းပုံတွေကို ရေးဆွဲပေးခဲ့သူ ပန်းချီ(ကို)မင်းကျော်ခိုင်၊ ဒီစာအုပ်

ပြန်လည်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာမှာ အကြံဉာဏ်တွေပေးခဲ့သူ (ကို)မြင့်ဆန်း(အယ်ဒီတာ၊

အာရှအလင်းဂျာနယ်)၊ (ကို)မျိုးမြင့်ညိုမိုး(အယ်ဒီတာ၊ ရွှေအမြုတေ မဂ္ဂဇင်း၊

ပဲတင်သံဂျာနယ်)နဲ့ ကဗျာဆရာလကျော်ဝင်း၊ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော့်ရဲ့ဘဝမှာ

မှားယွင်း တိမ်းချော်မှုအား စိတ်ရှည်သည်းခံ တည့်မတ်ပေးသူ ချစ်ဇနီး

မေ(မေပြုံးအောင်၊ လွတ်လပ်တဲ့အာရှ အသံ Radio Free Asia မှာ

အသံလွှင့်ခဲ့ဖူးသူ)အားလုံးကို ကျေးဇူးအထူးတင်ပါသည်။

*

စစ်ထောက်လှမ်းရေး

၁၉၉၀ ခု နှစ်ဦးပိုင်းမှာ ABSDF ဗဟိုကနေ

ပြည်တွင်းယူဂျီလုပ်ငန်းတွေအတွက် ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ယူစေချင်တယ်ဆိုတာနဲ့ အဲဒီ ကိစ္စ စဉ်းစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် ထိုင်း နယ်စပ်ကို ထွက်လာတာဟာ နဝတအစိုးရက ကျွန်တော်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ရသွားတာကြောင့်ပါ။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အဖမ်းမခံရခင် နယ်စပ်တွေမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အခြေအနေ၊ အခက်အခဲနဲ့ လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေအနေ သုံးသပ်ချက်တွေပါတဲ့ စာတမ်းတစ်စောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ကျွန်တော်ပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။ နောက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အဖမ်းခံရပြီး စာရွက်စာတမ်းတွေ အသိမ်းခံရတော့ အဲဒီ စာရွက်စာတမ်းတွေထဲမှာ ကျွန်တော့်စာတမ်းပါ သိမ်းဆည်းမိကြောင်း နဝတက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းမှာ ကျွန်တော် ရှောင်တိမ်းပုန်းအောင်း လှုပ်ရှားရင်း မတတ်သာတဲ့ဆုံး ၁၉၈၉ ခု အကုန်မှာ ထိုင်းနယ်စပ်ကို ထွက်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီတော့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းကြည့်ရင် ပြည်တွင်းကို ကျွန်တော် ပြန်မဝင်သင့်ဘူး၊ အန္တရာယ်များ တယ်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းအနေအထားတွေကို ပြန်စစ်ဆေးကြည့်ချင်တာနဲ့ပဲ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ မေလထဲမှာ ပြည်တွင်းကို လျှို့ဝှက်ပြီး ခေတ္တပြန်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရန်ကုန်ရောက်ပြီး တစ်ပတ်အကြာမှာ ကျွန်တော် အဖမ်းခံခဲ့ရတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့အတူ အဖမ်းခံခဲ့ရသူ နှစ်ဦးကတော့ ကိုအောင်သူနဲ့ ကိုဝေလင်းပါ။ သူတို့က ပြည်တွင်းမှာ နေထိုင်ပြီး လှုပ်ရှားနေတဲ့ ရဲဘော်တွေထဲက အဓိကနှစ်ဦးပေါ့။

ခုလို နဝတထောက်လှမ်းရေးအကြောင်း ရေးရတာ ကတော့ နဝတထောက်လှမ်းရေးမှာ ကျွန်တော်ကြုံတွေ့ခဲ့ရတာ တွေကို ရဲဘော်တွေနဲ့ မိတ်ဆွေတို့ကို ရင်းနှီးခင်မင်စွာ ပြန်လည်ပြောပြတဲ့ သဘောပါ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ စွန့်စားခန်း မဟုတ်ပါ။

နဝတ ထောက်လှမ်းရေးစခန်းတွေမှာ ကျွန်တော့်ထက်ပိုပြီး ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကြုံခဲ့ရသူတွေ အများကြီး ရှိတယ်လို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောလာမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်အံ့အားသင့်မယ် မဟုတ်ပါ။ သူတို့ကပါ ပိုင်းဝန်းပြီး ရေးသားကြမယ်ဆိုရင်တော့ နဝတထောက်လှမ်းရေးအကြောင်း ပိုပြည့်စုံသွားမှာပေါ့။ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံခဲ့ရတဲ့နေရာမှာ အပြင်း၊ အပျော့ပုံသဏ္ဌာန်သာ ကွာရင် ကွာမယ်၊ အခြေခံသဘောကတော့ အားလုံး အတူတူပါပဲ။ အရင်ကရော၊ အခုရော၊ နောင်ရော ...။

အဲဒီ အခြေခံသဘောကို ကျွန်တော် ပြောကြည့်ချင်တယ်။

*

ခေါင်းစွပ်နဲ့ သံခြေချင်းနေရက်များ(၁)

အဲဒီ ညက ရဲဘော်အောင်သူ (ပြည်တွင်းလျှို့ဝှက်လှုပ်ရှားမှုကိစ္စတွေမှာ အဓိကတာဝန်ရှိသူ) နဲ့ မမာမာ (ကိုအောင်သူ့ဇနီး)ရဲ့ မိဘတွေအိမ် (တောင်ဥက္ကလာ၊ ၁၃ ရပ်ကွက်)ကို ကျွန်တော် ရောက်တော့ ည ကိုးနာရီလောက်ရှိပါပြီ။ မန္တလေး ရဟန်းပျိုသမဂ္ဂက ဦးဇင်းတစ်ပါး၊ အောက် ဗကသ (ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ အောက်ဗမာပြည်)က ကျောင်း သားတချို့နဲ့ သွားရောက်လျှို့ဝှက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၊ အစီအစဉ်တချို့ချပြီး ကျွန်တော် ပြန်လာတာပါ။ အိမ်ရောက်တော့ အောင်သူနဲ့ တွေ့တယ်။

‘ ဝေလင်းနဲ့ ချိန်းထားတာ ဒီကောင် ရောက်မလာဘူး ’တွေ့တွေ့ချင်း အောင်သူက ပြောတယ်။

‘ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ ’

‘ မပြောတတ်ဘူး ’

‘ ဝေလင်းအိမ် သွားစုံစမ်းကြည့်ပါလား ’

အောင်သူ ထွက်သွားတယ်။ နာရီဝက်လောက်ကြာတော့ ပြန်ရောက်လာတယ်။

‘ အိမ်ကိုလည်း ဝေလင်း ပြန်မရောက်သေးဘူးတဲ့။ သူမိန်းမက ပြောတယ် ’

ကျွန်တော် အတွေးရခက်သွားတယ်။

‘ သူ့မိန်းမ ဘယ်လိုနေလဲ။ စိတ်ပူနေပုံရလား ’

‘ ဟင့်အင်း . . . အေးအေးဆေးဆေးပါပဲ။ ဒီလိုပဲ ပြန်မလာတဲ့ညတွေ ရှိတယ်ဆိုတော့ ... ’

‘ ဒီကောင် အဖမ်းခံရပြီလို့ အောင်သူ ထင်လား ’

‘ မပြောတတ်ဘူး၊ ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်တဲ့အခြေအနေပဲ ’

ကျွန်တော် တွက်ချက်ကြည့်တယ်။ အဖြေမရဘူး။ စိတ်နည်းနည်း လေးလာတယ်။

‘ ကိုယ် မြို့ထဲကို သွားလို့ရနိုင်လား ’

‘ မရတော့ဘူး၊ အခု ဆယ်နာရီထိုးတော့မယ်။ ကားတွေ၊ ဆိုက်ကားတွေလည်း လုံးဝ မရှိတော့ဘူး။ လမ်းတွေပေါ်မှာ လူတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ စစ်ကားတွေပဲ ပတ်မောင်းနေတယ် ’

ဟုတ်တယ်။ ကာဖျူးက ဆယ်နာရီဆို စပြီး။ ငါးမိနစ်၊ ဆယ်မိနစ်ပဲ ကျန်တော့တယ်။

‘ ညဆယ်နာရီက မနက်လေးနာရီထိ ညမထွက်ရ အမိန့် ’

ဘာမှမတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီအိမ်မှာပဲ အိပ်ရတော့မှာပဲ။ ရပ်ကွက်ထဲမှာ အိပ်စရာအိမ် သုံး၊ လေးအိမ်တော့ ရှိပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ အိမ်တွေအားလုံးကို ဝေလင်း သိနေတယ်။ အဖမ်းခံထားရတဲ့ လူတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အဖမ်းခံရပြီလို့ သံသယဝင်စရာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက် သိနိုင်တဲ့နေရာ တွေမှာ မနေသင့်ဘူး။ ဘယ်မှထွက်လို့မရတော့ဘူး။ ဝေလင်းလည်း အဖမ်းခံရချင်မှ ခံရမှာပါ။ အခု လောက်ဆို အိမ်ပြန်ရောက်ရင် ရောက်နေမှာပေါ့။ စသဖြင့် ကျွန်တော် ဖြေတွေးနေမိတယ်။ အောင်သူကတော့ နှစ်လမ်း၊ သုံးလမ်းကျော်က အိမ်မှာ သွားအိပ်တယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မနက်လေးနာရီတော့ မြန်မြန်ရောက်ချင်တယ်။

သုံးနာရီခွဲဆိုရင် ကျွန်တော် ဒီကထွက်မယ်။ မန္တလေးတက်မယ်။ ရန်ကုန်ကနေ ခဏရှောင်နေမယ်။ မန္တလေးမှာလည်း လုပ်စရာတွေ ရှိနေတယ်။

အတွေးတွေ ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတယ်။ ကျွန်တော် အစိုးရိမ်လွန်ပြီး အတွေးတွေရှုပ်နေတာ ထင်ပါရဲ့။ ဒါနဲ့ စိတ်ထဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးဖြစ်အောင် အိမ်သားတွေနဲ့ ဟိုပြော ဒီပြော စကားဝိုင်းဖွဲ့နေ လိုက်တယ်။ ရယ်ရယ်မောမော။

ဆယ်နာရီ။ ဆယ်နာရီခွဲ။ ဆယ့်တစ်နာရီခွဲ။ ဆယ့်နှစ်နာရီ . . . ဟုတ်တယ်။ ဆယ့်နှစ်နာရီ လောက်လည်းရောက်ရော အိမ်ထဲကို ထောက်လှမ်းရေးတွေ ဝင်လာပါလေရော။

သူတို့ဝင်လာတာ သိပ်မြန်တာပဲ။ အားလုံး အရပ်ဝတ်တွေနဲ့ပါ။ လေး၊ ငါးလေယာက်ပဲ ရှိမယ်ထင်တယ်။ လမ်းပေါ်မှာလည်း တချို့ကို လှမ်းတွေ့ရတယ်။

ကျွန်တော်ကလည်း ဘာကြောင့်မှန်းမသိ။ အဲဒီ အချိန် တကယ့်ကို အေးအေးဆေးဆေး စိတ်က လုံးဝငြိမ်ကျသွားတယ်။ စောစောက ပူပန်တာတွေတောင် မေ့သွားတယ်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး (နောက်ပိုင်း ပြန်စဉ်းစားကြည့်တိုင်း အဲဒီ တုန်းက ကျွန်တော် ဘာကြောင့် အေးအေးဆေးဆေးရှိခဲ့မှန်း အဖြေမရဘူး။ ကျွန်တော် သတ္တိကောင်းလွန်းလို့ မဟုတ်တာတော့ သေချာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေ့ ဒီလိုကြုံမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ပိုင်းဖြတ်ထားပြီသား မဟုတ်လား။)

မှတ်မှတ်ရရ ကျွန်တော် အဖမ်းခံရပြီဆိုပြီး စိတ်မချမ်းမမြေ့နဲ့ ကျွန်တော့်ကို ငေးစိုက်ကြည့် နေတဲ့ အိမ်သားတွေကိုတောင် ရိုးရိုးခရီးထွက်ခါနီး နှုတ်ဆက်သလို လူစေ့အောင် ကျွန်တော် ရယ်ရယ်မောမော လိုက်နှုတ်ဆက်လိုက်သေးတယ်။ အောင်သူမိန်းမရဲ့ အမေကိုတောင် ‘ကဲ ... သွားပြီ အမေရေ၊ အမေ ဒီညနေချက်တဲ့ဟင်းက သိပ်စားကောင်းတာပဲ။ ကျွန်တော် မမေ့ဘူး’

လို့ ရယ်ရယ်မောမော ပြောပြီး ဖက်ရမ်းနှုတ်ဆက်လိုက်သေးတယ်။

အမေက ဘာစကားမှ ပြန်မပြောနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော့်ကို ငေးနေတယ်။
(မာမာ့အမေက ကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့ အဲဒီ နောက်ဆုံးစကားကို ကျွန်တော့်ကို
ဖမ်းသွားပြီးနောက်ပိုင်း ပြောမဆုံးဘူးတဲ့။)

ထောက်လှမ်းရေးတွေက အိမ်ထဲကနေ အမြန်ဆုံး
ပြန်ထွက်ချင်ပုံရတယ်။ ရပ်ကွက်ထဲမှာ အကြာကြီးနေချင်ဟန် မတူဘူး။
ကျွန်တော့်ပစ္စည်းတွေကို ကမန်းကတမ်းရှာပြီး (ဘာပစ္စည်းမှလည်း သူတို့ မတွေ့ပါ)
ကျွန်တော့်ကို လက်ထိတ်ခတ်တယ်။ (လက်ထိပ်က လက်မနှစ်ချောင်းကို
ပူးပြီးခတ်တဲ့ လက်ထိတ်)။ အောင်သူကိုလည်း သူသွားအိပ်တဲ့အိမ်ကနေ ဖမ်းလာတာ
တွေ့ရတယ်။

‘ ဇော်ထက် ဘယ်မှာလဲ ’

လာဖမ်းတဲ့ ထောက်လှမ်းရေးတွေထဲက အကြီးဆုံးလို့ယူဆရသူက
မေးတယ်။ ဇော်ထက် က ကျွန်တော် ထိုင်းမှာရှိတုန်းက ပြည်တွင်းကို အရင်
လျှို့ဝှက်လွှတ်ထားတဲ့ ရဲဘော်။

ကျွန်တော်က . . .

‘ မနွေကတည်းက ထွက်သွားတာ ပြန်မရောက်ဘူး ’

‘ ဘယ်မှာရှိနိုင်လဲ ’

‘ မပြောတတ်ဘူး ’

သူတို့က ညတွင်းချင်း အကုန်ဖမ်းချင်ပုံရတယ်။ အမှန်က ဇော်ထက်
ဘယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိပါတယ်။ ညနေကမှ သူ့ကို ကျွန်တော်
တစ်နေရာလွှတ်လိုက်တာပဲ။ (ရဲဘော် ဇော်ထက်ရဲ့ စွန့်စားခန်းတွေအကြောင်း
ပြောမယ်ဆိုရင် အများကြီးပါ။ တာဝန်တစ်ခုပေးလိုက်ရင် ဘယ်လောက်ပဲ

အန္တရာယ်များများ၊ မဖြစ် ဖြစ်အောင်လုပ်တတ်ပြီး၊ လုပ်ပြီးရင်လည်း ‘ဟောဒီမှာ ကျုပ်ဗျ ‘ဆိုပြီး ရင်ကော့ပြောတတ်တဲ့ ရဲဘော်ပါ။ အခုတော့ ဆုံးပါးသွားရှာပါပြီ။)

အဲဒီ ညက တခြားရဲဘော်နှစ်ယောက်ရဲ့ အိမ်ကိုလည်း

တခြားထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ က သွားဝိုင်းသေးကြောင်း နောက်ပိုင်းမှာ သိရပါတယ်။ အိမ်တွေမှာ သူတို့မရှိကြလို့ မမိလိုက်ပါ။ ထောက်လှမ်းရေးတွေက သူတို့ထင်ရတဲ့ နေရာတွေ သွားရောက်မွေ့နှောက်ရှာဖွေကြသေးပေမယ့် ဇော်ထက်ကိုလည်း မမိလိုက်ပါ။

လမ်းထိပ်ရောက်တော့ ထောက်လှမ်းရေးတွေက ကျွန်တော်နဲ့ အောင်သူ့ကို အသင့်စက်နှိုး စောင့်နေတဲ့ အီး-၂၀၀ ကားတစ်စီးပေါ် တက်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကို ကားပေါ်မှာ တစ်ယောက်တစ်ဖက်စီ မျာနှာချင်းဆိုင်ထိုင်ခိုင်းတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးတစ်ယောက်က ဘေးမှာ ကျွန်တော့်ခါးကို သေနတ်ပြောင်းနဲ့ ခပ်တင်းတင်း ထောက်ထားတယ်။ ဥက္ကလာက လမ်းကြမ်းတော့ ကားက ခုန်နေတယ်။ ဝုန်းဝုန်း ခိုင်းခိုင်း။ ဒါပေမဲ့ ကားထဲမှာတော့ တိတ်ဆိတ်လို့။

ထောက်လှမ်းရေးတွေကလည်း ဘာစကားမှ မပြောကြဘူး။ ကျွန်တော် တစ်ခုခုပြောချင် လာတယ်။ ဒါနဲ့ အောင်သူ့ကို မျက်စိလှမ်းမှိတ်ပြလိုက်တယ်။ ကားတစ်ချက်ခုန်လိုက်တိုင်း ခုန်လိုက်တိုင်း ကျွန်တော့်နံဘေးကို ထောက်ထားတဲ့ သေနတ်က ကျွန်တော့်ကို ဆောင့်ဆောင့်တိုးလာတာ သတိထားမိတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က ရယ်ပြီး သေနတ်နဲ့ထောက်ထားတဲ့ ထောက်လှမ်းရေးကို...

‘အဟမ်း . . . အဟမ်း . . . ဒီမှာ အစ်ကို၊ လမ်းက ကြမ်းလို့

ကားကဆောင့်နေတယ်။ မတော်တဆ ကျည်ဆန်ထွက်သွားဦးမယ်။ ကျွန်တော်က ဒီအလုပ်တွေသာလုပ်နေတာ သေမှာတော့ အကြောက်သား။ သေနတ်ဘေးဖယ်ထားရင် မကောင်းဘူးလား ’

ကျွန်တော်က တမင်နောက်ပြောင်ပြောတာပါ။ သူတို့ကလည်း ဒါကို သိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မရယ်ကြပါဘူး။ ဘာစကားမှလည်း ပြန်မပြောကြပါဘူး။ သေနတ်ကိုလည်း ထောက်ထားတာကနေ ဖယ်မပေးပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ ဝိုင်းပြီး စိုက်ကြည့်နေကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကားပေါ်မှာ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သွားပြန်ပါရော။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က . . .

‘ ဟမ်း . . . အစ်ကိုတို့ကို ကျွန်တော် တစ်ခုပြောပြချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က လက်နက်တွေ၊ ဘာတွေနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ အကြမ်းမဖက် Non-violence ပဲ စိတ်ဝင်စားတာ။ ဒီလို လူတွေကိုပါ အစ်ကိုတို့က ခုလို ဖမ်းတယ် ဆီးတယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားအားလုံးကို သေနတ်ကို ယုံကြည်ခိုင်းတာ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် တောထဲကို မောင်းထုတ်နေတာနဲ့ တူနေပြီ။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း တောထဲမသွားချင်ဘဲ သွားကြရရော ’

‘ ဟေ့ကောင် . . . မင်း သောက်ပါးစပ် ပိတ်ထားစမ်း ’

ရှေ့မျက်နှာချင်းဆိုင် အောင်သူဘေးမှာ ထိုင်နေတဲ့ ထောက်လှမ်းရေးက အံ့ကြိတ်သံနဲ့ လှမ်းပြောလိုက်တာပါ။

‘ မဟုတ်ဘူးလေ အစ်ကိုတို့ စဉ်းစား . . . ’

ကျွန်တော့်စကား မဆုံးလိုက်ရဘူး။ ဘေးကလူက ကျွန်တော့်နံဘေးကို သေနတ်ပြောင်းနဲ့ ဆောင့်ထိုးလိုက်တာ ကျွန်တော် ‘ အင့်ခနဲ ’ အသက်ရှူကျပ်သွားတယ်။

‘ ဟေ့ကောင် . . . မင်းသောက်တရားဟောတာကို နားထောင်ဖို့ မင်းကိုဖမ်းလာတာမဟုတ်ဘူး။ မင်းသောက်ပါးစပ်တော့ ဟိုရောက်မှ တွေ့မယ်။ မအေ . . . ’

ဆဲရင်း သေနတ်ပြောင်းနဲ့ ထပ်ပြီး ဆောင့်ထိုးပြန်တယ်။
နောက်တစ်ယောက်က . . .

‘ အောက်ဆင်းထိုင်စမ်း ’

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်လည်း ထိုင်ခုံပေါ်က ဆင်းပြီး ကြမ်းပြင်ပေါ် ဆင်းထိုင်ရတယ်။ စောစောကလို ကျကျနန မထိုင်ရတော့ဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ခေါင်းစွပ်အမည်းကြီးတွေ စွပ်ချလိုက်တယ်။ မှောင်မည်းသွားတယ်။ ဘာမှ မမြင်ရတော့ဘူး။ ကျွန်တော်လည်း နည်းနည်း တွန့်သွားတယ်။ အန္တရာယ်အနံ့ စရလာတယ်။

ကားက ဟိုကွေ့ဒီကောက်နဲ့ မောင်းနေတာ သတိထားမိတယ်။ အကွေ့တွေကို လိုက်မှတ် ကြည့်တယ်။ များလိုက်တာ။ ကြာတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး (ထောက်လှမ်းရေးစာအုပ်တွေထဲမှာ ပါလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း ကားထဲ ဖမ်းလာသူ နေရာမမှတ်မိအောင် လုပ်နေတာလားလို့ တွေးမိတယ်။)

နှစ်နာရီလောက်ကြာတော့ ကားရပ်သွားတယ်။
မေးမြန်းအော်ဟစ်သံတချို့ ကြားရတယ်။ အစောင့်ဂိတ်တစ်ခုနဲ့ တူပါရဲ့။
နောက်တော့ ကားက ခြံဝင်းတစ်ခုထဲ မောင်းဝင်လိုက်တယ်လို့ ထင်မိတယ်။
ခဏကြာတော့ ရပ်သွားတယ်။

‘ ထစမ်း ’

‘ သွား ’

ခေါင်းစွပ်မည်းမည်းထူထူကြီး စွပ်ထားတာဆိုတော့ မျက်လုံးထဲမှာ မှောင်ပိန်းနေတာ။ ဒီကြားထဲ လက်ထိတ်ကလည်း ခပ်ထားသေးဆိုတော့ ကားအနောက်ဘက်ကို ခြေထောက်နဲ့စမ်းပြီး သွားရတယ်။ အောက်ပြုတ်ကျသွားမှာ စိုးလို့ပါ။ တကယ်တော့ စိုးရိမ်စရာမလိုပါဘူး။ အဲဒီ လို ကား ကြမ်းပြင်ကို စမ်းစမ်းသွားနေချိန်မှာပဲ ထောက်လှမ်းရေးတစ်ယောက်က နောက်ကနေ ကျွန်တော့်ကို ဘယ်လိုပြုတ်ကျသွားမှန်း မသိလိုက်ဘူး။ အောက်ရောက်လို့ အလန့်တကြား လူးလဲထမယ် ကြံရုံရှိသေး၊ အောက်မှာ

အရန်သင့်စောင့်နေတဲ့လူတွေက အော်ဟစ်ဆဲဆိုရင်း ကျွန်တော့်ကို
ဝိုင်းကန်ကြပါလေရာ။ လူ ဘယ်နှယောက်လဲ မသိဘူး။ သူတို့ဝိုင်းကန်ကြတာ
ဘယ်လောက်ကြာ မှန်းလဲ မသိဘူး။ ကျွန်တော် သတိရနေသလား၊
သတိလစ်နေသလား။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ထဲမှာပဲ ကျွန်တော် ရှိနေသေးလား။
ဒါမှမဟုတ် တခြား တစ်နေရာရာမှာလား။

ကျွန်တော့်ကိုယ်ထဲမှာပဲ ကျွန်တော်ရှိနေတာ သေချာချိန်မှာတော့
ကျွန်တော့်ကို သူတို့ လမ်းတစ်လျှောက် တရွတ်တိုက်ဆွဲသွားနေကြပါပြီ။ နောက်
ကျွန်တော့်ကို အခန်းတစ်ခန်းထဲကို အထုပ်တစ်ထုပ် ပစ်ထည့်လိုက်သလို
ပစ်ထည့်လိုက်တယ်။ အခန်းထဲ ကျွန်တော် ပုံလဲနေတယ်။

‘ ထ . . . ထိုင်စမ်း ’

‘ နံရံကို မှီစမ်း ’

ကျွန်တော် အလန့်တကြား လူးလဲထ၊ နံရံကိုမှီပြီး
ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေရတယ်။ သူတို့ အပြင်ထွက်သွားကြပြီး တံခါးပိတ်သံ
ကြားရတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး ဆတ်ဆတ်တုန်အောင်နာပြီး ကျွန်တော် မောနေတယ်။
စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်လည်း တစ်မိမိခွဲဝင်လာတယ်။ ဒီကောင်တွေ လုပ်ပုံကိုင်ပုံက
သောက်ရမ်းကြီးပါလား။ ဘာတွေ ဖြစ်လာဦးမလဲ။ မှန်းမရတာ က ပိုဆိုးတယ်။
ခေါင်းစွပ်ကြီး ကလည်း စွပ်ထား၊ ခေါင်းစွပ်ထဲမှာလည်း မှောင်မည်းနေတော့
အားငယ်သွားသလိုပဲ။ လူက ဒီမျက်လုံး ဒီအလင်းကိုပဲ အားကိုးနေရတာ
မဟုတ်လား။ မျက်လုံးရှိပေမယ့်လည်း မမြင်ရ၊ မှောင် မည်းမည်းကြီး ဖြစ်နေတော့
စိတ်က ငယ်သွားတာနဲ့တူပါရဲ့။ မရေရာ၊ မသေချာသလိုကြီး ခံစား ရတယ်။

(ခေါင်းစွပ်စွပ်တဲ့ကိစ္စမှာ လူနဲ့ နေရာတွေကို မမှတ်မိအောင်ဆိုတဲ့အပြင်
အဲဒီ လိုစိတ်ထားမျိုး ဝင်သွားအောင်လည်း ရည်ရွယ်ပုံရပါတယ်။
ထောက်လှမ်းရေးစရောက်ရောက်ချင်း ဖမ်းဆီးလာသူ တွေကို

လူအဆင့်အတန်းမပေးဘဲ အောက်တန်းစားသတ္တဝါတစ်ကောင်လို၊
တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်လို နှိမ်ချရိုင်းပျပြီး ဆက်ဆံတာကလည်း
စိတ်သိမ်ငယ်သွားအောင်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု ပျက်သွားအောင်
လုပ်တာပါပဲ။ အဲဒီ တုန်းကတော့ အဲဒါတွေ ကျွန်တော်မသိပါဘူး။)

အခန်းထဲမှာတော့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း တိတ်ဆိတ်လို့၊
မောဟိုက်လို့၊ လှောင် အိုက်လို့၊ ချောက်ချားလို့။ ပြီးတော့ စိတ်တွေ ရှုပ်ထွေးလို့လည်း
နေသေးတယ်။ ကျွန်တော့်အထင် တစ်နာရီလောက်လား၊ နှစ်နာရီလောက်လား
အကြာမှာ တံခါးကို ‘ ခိုင်းခနဲ ’ ဆောင့်ကန်ဖွင့်သံ ကြားရတယ်။ လန့်သွားတယ်။ လူ
လေး၊ ငါးယောက် ရှိမလား။ ‘ ဟေး ’ ‘ ဟေး ’ နဲ့ ငြာသံတွေပေး၊ ဝုန်းဝုန်းခိုင်းခိုင်းနဲ့
အခန်းထဲ ပြေးဝင်လာကြတယ်။ တောမှာ နွားအုပ် မြိုင်ကျသလိုပဲ။
ညစ်ညစ်ပတ်ပတ်တွေ အော်ဟစ်ဆဲရေး၊ ကျွန်တော့်ကို စစ်ဖိနပ်တွေနဲ့ ဝိုင်းကန်ကြ၊
ဝိုင်းနင်းကြ။ မှတ်မှတ်ရရ၊ တစ်ယောက်က ‘ ငါ’နဲ့ကိုင်တုတ်ပြီး မျက်နှာကို
ရှေ့တည့်တည့်ကနေ ဖြတ်ရိုက်ထည့်လိုက်တာ ကျွန်တော့်မျက်လုံးထဲ
မီးဝင်းဝင်းတောက်သွားတယ်။ လက်ထိပ်က ဖမ်းခါစကလို မဟုတ်တော့ဘဲ
နောက်ပြန်ခတ်ထားတာဆိုတော့ မျက်နှာကို လက်နဲ့ပိတ်ကာထားလို့ မရဘူးပေါ့။
နောက်တစ်ခါ အဲဒီ လိုပဲ ဖြတ်ရိုက်ပြန်တယ်။ မျက်လုံးထဲ ဝင်းခနဲ။ နောက်တစ်ခါ။
ဝင်းခနဲ။ နောက်တစ်ခါ . . .

အား . . . မျက်လုံးတွေ။ မျက်လုံးတွေ ရှိသေးရဲ့လား။ လွင့်စင်ထွက်များ
ကျသွားပြီလား။ မျက်လုံးထဲက စေးစေးပျစ်ပျစ်အရည်တွေ စီးကျလာတယ်။
သွေးတွေလား။

‘ ဟင် . . . မင်းတို့က မင်းတို့ကိုယ်မင်းတို့ လည်လှပြီထင်နေလား
လွှတ်ပေးထားလို့ ထား မှန်းမသိ။ မအေ . . . တွေ ’

ကျွန်တော် ငြိမ်နေတယ်။ အသံမထွက်အောင်
မနည်းကြိုးစားနေရတယ်။ မညည်းနဲ့။ မအော်နဲ့။

‘လမ်းတုန်းကလို စကားတွေ ဘာတွေ ပြောဦးလေကွာ ’

‘တရားဟောဦးလေကွာ ’

‘ဇီး Non-violence လားကွ ’

‘တကယ့် Non-violence က ဟောဒီမှာကွ ’

ရိုက်တယ်။ ထပ်ရိုက်တယ်။ ကန်တယ်။ ရိုက် . . .

မရပ်ကြတော့ဘူးလား။ မရပ်ကြတော့ဘူးလား။ ယဉ်ကျေးတဲ့
ဟောဒီရာစုကြီးမှာ၊ ပညာ တတ်တစ်ယောက်၊ အရပ်ရှည်ရှည် ပိန်ပိန်ကိုင်းကိုင်း၊
သူရဲကောင်းဖြစ်ဖို့ စိတ်မဝင်စားသူ၊ ဒါပေမဲ့ အဓိပ္ပာယ်တစ်စုံတစ်ရာနဲ့
အသက်ရှင်လိုသူ၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တရားမျှတမှုနဲ့ ချစ်ခြင်း
မေတ္တာကိုသာ ယုံကြည်သူ။ အဲဒီ လူတစ်ယောက် . . .

အလို . . . ကျွန်တော် ဘယ်ရောက်နေပါလိမ့်။ ကျွန်တော် မောနေတယ်။
အသံထွက်ကြည့် တယ်။ မရဘူး။

စစ်ဖိနပ်တွေ၊ စစ်ဖိနပ်တွေ။ ရှေ့မှာ၊ နောက်မှာ၊ ဝဲမှာ၊ ယာမှာ၊
တစ်ခါတစ်ခါ ရင်ဘတ်ပေါ် မှာ။ အဲဒီ အချိန် လူတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝဟာ
ဘာမှမသေချာတော့ဘူး။ အသက်ရှင်မှု၊ အနာဂတ်၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ . . . ။ ဘာမှ
မသေချာတော့ဘူး။

ကျွန်တော် အော်မိသလား၊ မအော်မိသလား။
တမံတလင်းကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ကျွန်တော်လိမ့် နေတာပဲ။ နောက် ကျွန်တော့်ကို
ဆွဲထူပြီး နံရံမှာ ကပ်ခိုင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထိုင်လို့မရဘူး။ ပုံလဲကျ သွားတယ်။
တစ်ယောက်က ဆွဲထူပြီး ကျွန်တော့်ကို ကိုင်ပေးထားတယ်။ အဲဒီ အချိန်
တစ်ယောက်က ရိုက်ရ ကန်ရတာ အားမရရှာသေးဘူးထင်ပါရဲ့။
ကျွန်တော့်လည်ပင်းကို ဖြတ်ရိုက်လိုက်တာ ကျွန်တော် အသက်ရှူမရဖြစ်သွားတယ်။

ကျွန်တော် ခဏ သတိလစ်သွားသလားပဲ။ (လည်ပင်းကို အဲဒီ လို ရိုက်ထားတဲ့ဒဏ်ကြောင့် နောက်ပိုင်း ထောင်ထဲရောက်တော့ ရေသောက်တာတောင် ခက်နေတယ်။ နင်နေတယ်။ နာနေတယ်။)

ကျွန်တော် ကြည်ကြည်လင်လင် သတိထားမိချိန်မှာတော့ အခန်းထဲမှာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း။ သူတို့ မရှိကြတော့ဘူး။ ကျွန်တော်လည်း ပုံလဲနေတယ်။ အရပ်ကြိုးပြတ်ဆိုတာ ဒါမျိုးကိုခေါ်တာ ထင်ပါရဲ့။ နံရိုးတွေ ကျိုးကုန်ပြီလား။ မျက်လုံးတွေရော ရှိသေးလား။ အသက်ရှူလို့ မဝဘူး။ မျှဉ်းပြီး နည်းနည်း နည်းနည်း ရှူနေရတယ်။ (ထောင်ထဲရောက်လို့ တစ်လလောက်ကြာတဲ့ အထိ ညာဘက်နံရိုးတွေက အောင့်နေတယ်။ အသက်ကို နည်းနည်းခွဲပြီး ရှူရတယ်။ အပြည့်ရှူလို့ မရဘူး။ ဟိုဘက် ဒီဘက်လှည့်ဖို့ကိစ္စလောက်ကိုပဲ ဖြည်းဖြည်းချင်း ဆယ့်ငါးမိနစ်၊ မိနစ်နှစ်ဆယ် လောက်ကြာအောင် လှည့်ယူရတယ်။ ဒါတောင် မအော်ဘဲ၊ မညည်းဘဲ လှည့်လို့မရဘူး။ ထောင်က ဆေးကုမပေးဘူး။ အိမ်ကနေ ဆေးမှာပြီး ကုယူရတယ်။)

အတော်ကြာတော့ တံခါးဆောင့်ဖွင့်သံ၊ ခြေသံတွေ ကြားရပြန်တယ်။ ဆော်ကြဦးမှာပဲ ထင်ပါရဲ့။ သတိလစ်သွားလိုက်စမ်းပါ။ ဟေ့ကောင် . . . ဝင်းနိုင်ဦး၊ သတိလစ်လိုက်စမ်း။ ဟုတ်တယ်။ ကျွန်တော် လန့်နေတယ်။ မလန့်အောင် ကျွန်တော် ကြိုးစားကြည့်တယ်။ မအောင်မြင်ဘူး။ မျက်လုံးကလည်း မမြင်ရဘူး။ နားနဲ့ပဲ ကြည့်နေရတာ ။

ဒါပေမဲ့ ဒီတစ်ခါတော့ မရိုက်ဘူး။ မေးခွန်းတွေ စမေးတယ်။ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်တွေကို အရင်စမေးတယ်။ ပြီးတော့ တခြားမေးခွန်းတွေ။

[ဒီနေရာမှာ တစ်ခု ဖြတ်ပြောချင်ပါတယ်။ ရဲဘော်ဝေလင်းကိစ္စပါ။ ထောက်လှမ်းရေးတွေ ကျွန်တော်နေတဲ့အိမ်ထဲ ဝင်လာချိန်မှာ ဝေလင်း အဖမ်းခံရပြီဆိုတာ မှန်းဆနိုင်ပေမယ့် အတိအကျ ပြောလို့ မရပါဘူး။ ထောက်လှမ်းရေးစခန်းရောက်ပြီး မေးခွန်းတွေ စမေးမှပဲ ဝေလင်း အဖမ်းခံရတာ

သေချာသွားပါတယ်။ သူ အဖမ်းခံရပုံက ဒီလိုပါ။

ABSDF အဖွဲ့ရှိရာ ထိုင်းနယ်စပ်ကို ပြန်တော့မယ့်၊ ပြည်တွင်းကို လျှို့ဝှက်တာဝန်နဲ့ ရောက်နေတဲ့ ABSDF အဖွဲ့က ရဲဘော်နှစ်ဦး (မြင့်ဆွေနဲ့ အောင်နိုင်။ ယခု သေဒဏ်ကျခံထားရသူ နှစ်ဦး မြင့်ဆွေကတော့ ထောင်ထဲမှာပဲ ဆုံးပါးသွားပါပြီ) လူဘောင်သစ်ပါတီ ရုံးခန်းကို အဲဒီ နေ့က ရောက်လာကြပါတယ်။ သူတို့က နယ်စပ်မပြန်ခင် ဝေလင်းနဲ့ အရေးတကြီးတွေ့လိုကြောင်း၊ ဝေလင်းဆီက အကူအညီရမှ ဖြစ်မယ့်အကြောင်း လူဘောင်သစ်ပါတီ အတွင်းရေးမှူးကတစ်ဆင့် အချိန်းအချက် လုပ်ပါတယ်။ နောက် တာမွေက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ ချိန်းတယ်။ ဆိုင်ကို ဝေလင်း ရောက်ချိန်မှာ မြင့်ဆွေနဲ့ အောင်နိုင်တို့ကို စားပွဲတစ်လုံးမှာ ထိုင်နေတာ တွေ့ရတယ်။ စားပွဲမှာ ထိုင်မိရင်ပဲ မြင့်ဆွေနဲ့ အောင်နိုင်အမှုအရာကို ကြည့်ရင်း တစ်ခုခုတော့ မှားနေပြီလို့ စိတ်ထဲ မသိိုးမသန့်ဖြစ်တာနဲ့ ဆိုင်ကနေ ဝေလင်း ကမန်းကတန်း ပြန်ထွက်တယ်။ အဲဒီ အချိန် ဘေးနားက စားပွဲတွေမှာ ထိုင်နေသူတွေ ထလာပြီး ဝေလင်းကို ဝိုင်း၊ ပိတ်ဆို့၊ လက်ထိပ်ခတ်၊ လေးဘီးကားတစ်စီးပေါ် ပစ်တင်၊ ဝိုင်းဖိ၊ ကားကို အတင်းမောင်းပြေးပါတော့တယ်။

အမှန်က လူဘောင်သစ်အတွင်းရေးမှူး မသိလို့ပါ။ မြင့်ဆွေနဲ့ အောင်နိုင်တို့ လူဘောင်သစ် ရုံးခန်း၊ အတွင်းရေးမှူးဆီ ရောက်ချိန်မှာ ထောက်လှမ်းရေးတွေ အတူပါလာတာပါ။ ဝေလင်းနဲ့ အချိန်းအချက်လုပ်ခိုင်းတဲ့အစီအစဉ်ကလည်း ထောက်လှမ်းရေးပဲ စီစဉ်တာပါပဲ။ မြင့်ဆွေနဲ့ အောင်နိုင်တို့က နယ်စပ်ကနေ လက်နက်တွေ ပြည်ထဲကို သွင်းလာသူတွေ၊ နယ်စပ်ပြန်ခါနီး မှာ ဖမ်းမိသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့အမှုတွဲမှာ အဖမ်းခံရသူတွေ မနည်းပါဘူး။]

ထောက်လှမ်းရေးတွေက ကျွန်တော့်ကို ကြမ်းပြင်ပေါ်ကနေ နောက်မှီပါတဲ့ ခုံတစ်လုံးပေါ် ပြောင်းပြီးထိုင်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်လည်း မှီနေတယ်။

ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်အချက် ရိုက်တော့မှာလဲ ဆိုတဲ့ အသိက တကယ်အရိုက်ခံရတာ ထက် ပိုနာတယ်ထင်တယ်။ ဟုတ်တယ်။

သူတို့ မေးခွန်းမေးပုံကလည်း မျက်နှာကို ဖြတ်ဖြတ်ရိုက်လိုက်သလိုပါပဲ။ အသံနိမ့်မြင့် တက်ကျ မရှိ၊ အသံသေ။ ကျောက်သားကျောက်စိုင်လိုအသံမျိုးနဲ့။ ပြီးတော့ ရထားတစ်စင်း ဖြတ်မောင်းသွားသလိုမျိုး ဝေါခနဲ မေးချတာ။ မဟုတ်ဘူး မဟုတ်ဘူး။ ရထားက ဖြတ်မောင်းသွားတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ပေါ် ဖြတ်ကြိတ်သွားတာ။

စမေးတော့ ကျွန်တော် ချက်ချင်းမဖြေနိုင်သေးဘူး။ အဲဒါကိုပဲ ချက်ချင်းမဖြေရကောင်းလား ဆိုပြီး ထုံးစံအတိုင်း မျက်နှာကို ဖြတ်ရိုက်ပြန်တယ်။ ရိုက်တာကလည်း ပြင်းလိုက်တာ။ တစ်ခါ တစ်ခါ ထိုင်ခုံပေါ်ကနေ လူက အောက်ကို ပြုတ်ပြုတ်ကျသွားတယ်။ မျက်နှာကို ရှေ့တည့်တည့်က ဖြတ်ရိုက်တာဆိုတော့ မျက်လုံးထဲ ဝင်းခနဲ လက်ခနဲပေါ့။ တစ်ခါတစ်ခါလည်း ဘာမှ အကြောင်းမရှိဘဲ ရိုက်ရင် ရိုက်ပြန်ပါရော။

[ရန်ငြိုးရန်စမရှိဘဲ လူတစ်ယောက်ကို ဘာလို့များ ခုလောက်လွယ်လွယ်ကူကူ ရက်ရက် စက်စက် ရိုက်နှက်နိုင်ပါလိမ့်။ ဒီစိတ်ထားက အဲဒီ တုန်းက ကျွန်တော့်အတွက် အဆန်းပဲ။ နားလည်လို့ မရဘူး။ သူတို့ကိုလည်း အံ့အားသင့်မိတယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ ဒီလောက်ရက်စက်နိုင် သလား။ ဒီလောက် ရိုင်းစိုင်းနိုင်သလား။ သူတို့မှာ ဇနီးမယားနဲ့ သမီးသားတွေ ရှိကြမှာပါ။ အိမ်ပြန် ရောက်ချိန်ကျတော့ ဒီရက်စက်တဲ့၊ ရိုင်းစိုင်းတဲ့ လက်တွေနဲ့ ဇနီးမယားကို ဖက်ပွေ့နိုင်ကြသလား။ သမီးသားကို ချီပွေ့ယူယူနိုင်ကြသလား။]

မေးခွန်းကို ဖြေတဲ့အခါ လေးနေရင်၊ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေရင်လည်း ရိုက်ပြန်ရော။ သူတို့သဘောက ချက်ချင်းမဖြေတာ၊ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေတာဟာ လိမ်ဖို့ကြိုးစားနေတာလို့ ယူဆထားပုံရတယ်။ တကယ်တော့ သူတို့မေးခွန်းတွေမှာ

ကျွန်တော်ဖြေနိုင်တာလည်းရှိ၊ မဖြေနိုင်တာလည်း ရှိ။ မဖြေနိုင်ဘူးဆိုတာက ကျွန်တော် အမှန်တကယ်မသိတာရော၊ သိပေမဲ့ အဖြေပေးလို့ မဖြစ်တာပါ ပါပါတယ်။ ကိုယ့်ရဲဘော်တွေကို မထိခိုက်အောင်၊ အဖမ်းမခံရသေးသူတွေနဲ့ လုပ်လက်စ အလုပ်တွေ မထိခိုက်အောင်ပါ။ ပြီးတော့ ကိုယ့်အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း မကြီးမားအောင်ပေါ့။ ကိုယ့်ကို တာဝန်ကြီးတယ်လို့ သူတို့ မယူဆရင် အမှုပေါ့တယ်။ ကိုယ့်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဆက်အဖမ်းခံရတဲ့ လူအရေအတွက်လည်း နည်းတယ်။

[တချို့အမှုတွေမှာ ဒီသဘောကို မလိုက်နာတဲ့အတွက် အဖမ်းခံရသူအရေအတွက်များရုံမက တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်သူတွေပါ ပါသွားပါတယ်။ အကျိုးဆက်ကတော့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ရဲဘော်အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားသွားကြတာ၊ လူထုရဲ့ အားတက်သရောအကူအညီတွေ လျော့ကျသွားတာပါ။ အမှုအားလုံးကို မဆိုလိုပါဘူး။ ယူဂျီအလုပ်ရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်တွေ ကျဆင်းသွားရခြင်း အကြောင်းတွေထဲမှာ အဲဒီ အချက်က အဓိကကျပါတယ်။ အစစ်ခံရာမှာ မတတ်နိုင်တဲ့အဆုံး မပြောမဖြစ် ဖော်ရပြောရတော့မယ်ဆိုရင် ဖမ်းလို့မရနိုင်တဲ့သူ၊ ဖမ်းလို့မလွယ်နိုင်တဲ့သူ အတတ်နိုင်ဖုံး ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ တခြားအချက်တွေလည်း အများကြီးပါ။ တိုက်ဆိုင်တဲ့အချိန်တစ်ချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ယူဂျီလုပ်ငန်းရဲ့ အရေးကြီးတဲ့အားနည်းချက်တွေအကြောင်း ဆွေးနွေးကြည့် ချင်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း အမှားတွေနဲ့ပါ။

နောက်ပိုင်း ကျွန်တော့်အတွေ့အကြုံအရ ပြောရရင် ဖြေနိုင်တာကို မြန်မြန်အဖြေပေးပြီး မဖြေနိုင်တာကိုတော့ မသိဘူးဆိုပြီး ‘ ဘူး ’ ခံတာ၊ ဘူးခံလို့ အနှိပ်စက်ခံရတာ ပိုကောင်းတယ်။ ခံတော့ ခံရမှာပဲ။ တကယ်တော့ ထောက်လှမ်းရေးမှာ လိမ်တဲ့ကိစ္စက သတိနဲ့မလုပ်ရင်၊ သတိမကြီး ရင် သိပ်အန္တရာယ်ကြီးတာမျိုးပေါ့။ ကိုယ့်အတွက်ရော၊ ရဲဘော်ရဲဘက်တွေအတွက်ရော။ ဒါကြောင့် ဖြစ်နိုင်ရင် သိပ်အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စ နည်းနည်းလောက်ပဲ ကြိုတင်ရွေးချယ်၊

ပြင်ဆင်၊ သတိထားပြီး လိမ်တာ ကောင်းတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ လိမ်တာက ရက်တွေကြာလာတဲ့အခါ၊ ကယောင် ကတမ်းတွေဖြစ်လာတဲ့အခါ (နောင်မှာ ဖြစ်လည်းဖြစ်လာတယ်) ကိုယ်ဘယ်လိုလိမ်ထားတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာ မေ့မေ့သွားတော့ တချို့လိမ်ထားတာတွေ ပေါ်သွားပြီး အဲဒီ အခါကျတော့ သူတို့က ပိုပြီး ပက်ပက်စက်စက်၊ ရက်ရက်စက်စက်လုပ်ပါတယ်။

တစ်ပြိုင်တည်းဖမ်းမိတာ နှစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်အထက်ဖြစ်ခဲ့ရင် လူခွဲမေး၊ လူခွဲစစ်ပြီး ထွက်ချက်တွေကို ပြန်တိုက်စစ်တာကြောင့် လိမ်ဖို့အခွင့်အလမ်းက သိပ်နည်းသွားတယ်။ သိပ်ခက်တယ်။ ဖြေတဲ့အခါတွေမှာလည်း အမြန်ဖြေရတာ ဆိုတော့ တစ်ခါတစ်ခါ မရည်ရွယ်ဘဲ တချို့ အစတွေ ထွက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီ အစကို ထောက်လှမ်းရေးက ယူသွားပြီး တခြားလူကို သွားစစ်၊ တစ်ခါ အဲဒီ လူဆီက ထွက်လာတဲ့အစကိုယူပြီး နောက်တစ်ယောက်ကို စစ်၊ တိုက်စစ်၊ လှည့်စစ်၊ တစ်ပတ်ရိုက်စစ်၊ အယုံသွင်းစစ်။ ဒါကြောင့် လိမ်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းပဲ သိတဲ့အချက်အလက်တွေ၊ ဒါမှမဟုတ် အတူတူ အဖမ်းခံရတဲ့လူတွေ မသိနိုင်တဲ့အချက်အလက် တွေဆိုရင်တော့ ကိုယ်ပီရီရင် ပီရီသလောက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် လိမ်လို့ရ၊ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် လိမ်လို့ရပါတယ်။ မေးခွန်းတွေ မေးတာမှာ မေးပြီးသားတွေကို ထပ်ကာထပ်ကာ ပြန်မေး တာမျိုးလည်း အကြိမ်ကြိမ်။ ကိုယ့်အရင် အဖမ်းခံထားရတဲ့သူတွေ၊ ကိုယ်နဲ့လည်း ဆက်စပ်နေသူ တွေရဲ့ ထွက်ချက်တွေကို ကိုင်ပြီး စစ်မေးတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီ နည်းနဲ့ အချက်အလက်တချို့ သူတို့သိထားနှင့်၊ ရထားနှင့်တာ ကိုယ်က မသိနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ သူတို့ ထောက်လှမ်းရေးကို သိပ်သိနေပါလားဆိုပြီး အထင်ကြီးစိတ်ဝင်၊ ပြီးတော့ လိမ်လို့ဖုံးလို့ ဖြစ်ပါ့မလားဆိုတဲ့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် မယုံကြည်မှုတွေ၊ စိတ်မချမှုတွေ ဝင်လာပါတယ်။ သိပ်မလိမ်ရဲတော့ဘူးပေါ့။]

ရေမတိုက်တာကတော့ တော်တော်ဆိုးတယ်။ မေးခွန်းတွေကလည်း

ဆက်တိုက်ဖြေနေရတယ်။ နှစ်ရက်လောက်ကြာတဲ့အထိ ကျွန်တော့်ကို
ရေမတိုက်ဘူး။ နှုတ်ခမ်းတွေလည်း ခြောက်ပြီး ကွဲနေတယ်။ ဖူးယောင်လာတယ်။
မျက်နှာမှာ နှုတ်ခမ်းတွေရှိနေတာ မသိလိုက်၊ မသိဘာသာ မဟုတ်တော့ဘဲ
သက်သက်ကြီး အပင်ပန်းခံ ‘မ’ ထားရသလိုပဲ။

နှစ်ရက်လောက်အကြာမှာ ရေတိုက်ဖို့ ကျွန်တော် ထပ်ပြောတယ်။
တကယ်တော့ ပြောခဲ့တာ အကြိမ်ကြိမ်ပါ။ ပြောတိုင်း အရိုက်ခံရတယ်။ ဒါပေမဲ့
မတတ်နိုင်ဘူး။ ရေဆာတာက အရိုက်ခံရ တာထက် ပိုဆိုးတယ်ထင်လာတယ်။
ကံအားလျော်စွာ ဒီတစ်ခါတော့ မရိုက်ဘူး။

‘ကောင်းပြီ . . . ရေတိုက်မယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခု မင်းအရင်ရေး၊ ABSDF
ဗဟိုကို မင်းတင်ခဲ့တဲ့ အစီရင်ခံစာ။ စာမျက်နှာ ခြောက်ဆယ်ကျော်၊ အဲဒါကို မင်းရေး၊
ပြီးရင် ရေတိုက်မယ် ’

‘စာမျက်နှာ ခြောက်ဆယ်ကျော် . . . ။ ဟာ . . . ကျွန်တော်
ဘယ်မှတ်မိမလဲ။ ဒါလောက် အများကြီး။ ခြောက်ဆယ်ကျော်လည်း မဟုတ်ပါဘူး ’

‘မလိမ်နဲ့၊ မှတ်မိသလောက်ရေး၊ စာမျက်နှာ ခြောက်ဆယ်ကျော်တယ်။
အဲဒီ အစီရင်ခံစာ ငါတို့ ရထားပြီးပြီ ’

‘ဒါဆို ကျွန်တော့်ကို ဘာလို့ရေးခိုင်း . . . ’

‘လျှာမရှည်နဲ့၊ ရေးခိုင်းချင်လို့ ရေးခိုင်းတာ။ ရေး . . . ’

သူက စာရွက်တွေနဲ့ ဘောလ်ပင်ချထားပြီး အပြင်ထွက်သွားတယ်။
လက်ထိပ်ဖြုတ်ပေးထား ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ အပြင်ကနေ လှမ်းအော်တယ်။

‘ခေါင်းစွပ်ချွတ်လိုက်။ ငါပြန်လာလို့ တံခါးဖွင့်သံကြားရင် ခေါင်းစွပ်
ပြန်စွပ် ’

ကျွန်တော် ခေါင်းစွပ်ချွတ်လိုက်တယ်။

‘အား’ခနဲ လန့်အော်ပြီး ချက်ချင်း မျက်လုံးပြန်မှိတ်လိုက်ရတယ်။
အလင်းရောင်က မျက်လုံးထဲ ဝင်လာတာ စူးချွန်ချွန်နဲ့ ဆောင့်ထိုးလိုက်သလိုပဲ။
စူးလိုက်၊ နာလိုက်တာ။ ရေကလည်း သိပ်ဆာနေတယ်။ ရေမသောက်ရဘဲ
လူတစ်ယောက် ဒီလောက်ကြာကြာနေနိုင်တာ ဟုတ်ရော ဟုတ်ရဲ့လား။ ယုံတောင်
မယုံချင်ဘူး။

စာရွက်နဲ့ ဘောလ်ပင်ကို ကောက်ယူလိုက်တယ်။ ဘာရေးရင်
ကောင်းမလဲ။ စာမျက်နှာ ခြောက်ဆယ်ကျော်တဲ့။ ပြဿနာ။ အစီရင်ခံစာ
သူတို့ရထားတယ်ဆိုတာ တကယ်များလား။ ကျွန်တော် တွေဝေသွားတယ်။
စဉ်းစားမရဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော် စပြီးစာရေးတယ်။ ခေါင်းထဲလည်း
စာလုံးတွေမပေါ်ဘဲ ရေတွေပဲ ပေါ်နေတယ်။ ရေသိပ်သောက်ချင်တာပဲ။
လက်တွေလည်း တုန်နေတယ်။

တစ်နာရီလောက်အကြာမှာ တံခါးဖွင့်သံကြားရတယ်။ ဒါနဲ့
ကမန်းကတမ်း ခေါင်းစွပ်ပြန်စွပ် လိုက်ရတယ်။ စောစောကလူ ဝင်လာတယ်။
ရှေ့မှာထိုင်တယ်။ ကျွန်တော်ရေးလက်စ စာရွက်တွေကို လှမ်းယူသံကြားရတယ်။

‘ဖြောင်း . . .’

ကျွန်တော့်မျက်နှာကို ဖြတ်ရိုက်တာ။ မျက်လုံးထဲ ဝင်းခနဲ။

‘ဖြောင်း ’ ‘ဖြောင်း ’ ထပ်ရိုက်တယ်။ ဘယ်ပြန် ညာပြန်။
မျက်နှာတည့်တည့်ကို ဖြတ်ရိုက်တာ။ ရိုက်လိုက်တိုင်း လူက နောက်ပြန်
ယိုင်ယိုင်သွားတယ်။ သူက ဆဲတယ်။

‘တစ်နာရီလောက်ကြာတာ ဒီတစ်မျက်နှာပဲ ရလားကွ ’

‘ကျွန်တော် စဉ်းစားလို့ရတာ ဒီလောက်ပဲ ’

‘ဟေ့ကောင် . . . ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း ပြန်ကြည့်ဦး။ လူလည်း

လုပ်ထားတာ ကြေနေပြီ။ ဒါတောင် သောက်မှတ်မရှိဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
မနှမြောဘူးထင်တယ်။ ဟုတ်လား။ မအေ-။ အေး . . . ငါပြန်ထွက်မယ်။ ထပ်ရေး၊
ဒီမှာ ဟေ့ကောင် . . . ယီတီးယားတာမလုပ်နဲ့။ သေပြီးလို့ အရိုးပဲ ကျန်ရင်တောင်
အရိုးကို ရိုက်စစ်ဦးမယ်ကွ။ သိလား၊ ဘာမှတ်လဲ ’

စားပွဲကို ‘ ဖြောင်း’ခနဲရိုက်ပြီး သူပြန်ထွက်သွားတယ်။ ကျွန်တော်
ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ။ အစီရင်ခံစာ သူတို့ ရထားပြီတဲ့။ ‘ အစ် ’ နေတာလား။
အစ်တာဆိုရင် ဘာလို့ အစီရင်ခံစာ အကြောင်းနဲ့ စာမျက်နှာအရေအတွက်
ပြောနိုင်တာလဲ။ တကယ်ပဲ တစ်နည်းနည်းနဲ့ သူတို့ရထား ပြီလား။ ကျွန်တော်
မှန်းလို့မရ ဖြစ်နေတယ်။ နေပါဦး . . . အဲဒီ အစီရင်ခံစာက ABSDF ဗဟိုကို
တင်ထားတာ။ ဗဟိုကို တင်တယ်ဆိုတာတောင် တကယ်တော့
ထိပ်ပိုင်းလေးယောက်လောက်ကိုပဲ အစီရင်ခံစာ ပေးထားတာမဟုတ်လား။
ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ။ ကဲ . . . မတတ်နိုင်ဘူး။ လွဲခါမှသာ လွဲရော၊ လွဲလို့ ရိုက်ခါမှသာ
ရိုက်ရော၊ သူတို့လက်ထဲ အစီရင်ခံစာရောက်မနေ ဘူးလို့ အရင် ယူဆထားတာက
ကောင်းမယ်။ ကျွန်တော် စမ်းကြည့်ချင်စိတ် ပေါက်နေတယ်။ ဟုတ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ ဘယ်အကြောင်းအရာရေးရင် ကောင်းမလဲ။ စဉ်းစားလို့လည်း
ဘာမှပေါ်မလာဘူး။ ရေတွေပဲ ပေါ်လာတယ်။ ရေဆာလိုက်တာ။ ရေ . . . ရေ . . . ။
ကျွန်တော် ဘောပင်ကိုကိုင်ပြီး စရေးတယ်။ ရေးပြီးရင်း ရေးတယ်။
ခေါင်းထဲပေါ်လာသမျှ ချရေးတယ်။ ရေ . . . ရေ . . . ။

‘ . . . တော်လှန်ရေးကျသော စိတ်ဓာတ်မရှိဘဲနှင့် တော်လှန်သော
အတွေးအခေါ်တစ်ရပ် မရှိနိုင်။ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်မရှိဘဲ
စစ်မှန်သော တော်လှန်ရေးတစ်ရပ် မရှိနိုင်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့မှာ
တော်လှန်ရေးကျသော စိတ်ဓာတ်ကို ပထမဆုံး ဦးစားပေး တည်ဆောက်ကြရမည်။
ကျွန်ုပ်တို့သည် အောင်မြင်မှုနှင့် ထိုက်တန်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ လွတ်လပ်ရေး၊
ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ၊ လူသားချင်းချင်း အချစ်စိတ်၊

အနာဂတ် နိုင်ငံတော် သစ်၊ မတူသူချင်း အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်နိုင်ခွင့်၊ လေးစားစွာ ကွဲပြားခွင့်၊ သမိုင်းဝင် ရွေးချယ်မှု၊ မညီမျှမှုအသစ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ တော်လှန်ရေး၏ အရေးကြီးသော အတွေးအခေါ်အတွက် တိုက်ပွဲလော၊ ခေတ်၏ ငြင်းဆန်မှုအသစ်နှင့် တောင်းဆိုမှုအသစ်များ၊ ကမ္ဘာ့အခင်းအကျဉ်းသစ် ... ’

ကျွန်တော် ဘာတွေရေးနေလဲ၊ မသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရေးလို့တော့ သိပ်ကောင်းတာပဲ။ တစ်ခု ရှိတာက ကျွန်တော့်ကို ရေးခိုင်းရင် ‘ ဒါမျိုးရေးမှာပဲ ’လို့ သူတို့ မျှော်လင့်ထားတာမျိုးတော့ အနည်းဆုံး ဖြစ်ရမယ်မဟုတ်လား။ ကျွန်တော် ရေးနေတယ်။ အစီအစဉ်လည်း မကျဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရေးနေ တယ်။ ရေ ... ရေ ... ရေအတွက် ... ရေ ... ။

ဘယ်လောက်ကြာသွားမှန်း မသိဘူး။ တံခါးဖွင့်သံကြားရတယ်။ ဟိုလူ ပြန်လာပြီ။ ကျွန်တော်လည်း ဘော်လ်ပင်ချလိုက်ပြီး ကမန်းကတန်း ခေါင်းစွပ်ပြန်စွပ်လိုက်တယ်။ သူက ကျွန်တော့်ကို လက်ထိတ်ပြန်ခတ်တယ်။ နောက် ကျွန်တော်ရေးထားတဲ့ စာရွက်တွေ လှန်ပြီး ဖတ်နေတယ်။

မျက်လုံးကို ကျွတ်ထွက်လွင့်စင်သွားမတတ်ဖြစ်လောက်အောင် မျက်နှာကို ဘယ်တော့များ ဖြတ်ရိုက်မှာပါလိမ့်။ တထိတ်ထိတ်။ ကျွန်တော် စောင့်နေတယ်။ ရေးထားတာ ဆယ်မျက်နှာ လောက်တော့ ရှိမယ်ထင်ပါရဲ့။ ဝင်းနိုင်ဦး၊ ကံကောင်းစမ်း။

‘ အေး ... ဒီလိုမှပေါ့ကွ။ မင်း ရေရမယ်။ ’

ကျွန်တော်လည်း အခုမှ သက်ပြင်းချမိတယ်။ သူ ဘာလို့ လက်ခံသွားတာပါလိမ့်။ မသိဘူး။ ကျွန်တော့်မှာ အူကြောင်ကြောင်နဲ့ ဒါပေမဲ့ သေချာတာကတော့ ကျွန်တော် ABSDF ဗဟိုကို တင်ခဲ့တဲ့ အစီရင်ခံစာ သူတို့ ရထားတယ်ဆိုတာ မဟုတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ အစီရင်ခံစာအ ကြောင်းနဲ့ စာမျက်နှာအရေအတွက် သူ ဘယ်လိုလုပ် သိနေတာပါလိမ့်။ စာမျက်နှာ

ခြောက်ဆယ်ကျော်ဆိုတာလည်း ဟုတ်နေတယ်။ သူက တံခါးပိတ်ပြီး ပြန်ထွက်သွားတယ်။ ခဏကြာတော့ ပြန်ဝင်လာတယ်။ ကျွန်တော့်ရှေ့က ရေတစ်ခွက်ချပေးတယ်။

‘ ခေါင်းစွပ်အောက်နားစကို ငါ အသာမပေးမယ်။ ငါ့ကို မေ့မကြည့်နဲ့။ သောက် ’

ခက်တာက ကျွန်တော့်ကို လက်ထိပ်ချွတ်မပေးတာဘဲ။ လက်ထိတ်ကလည်း နောက်ပြန် ခတ်ထားတာ။ ရှေ့မှာ ရေခွက်ကို တွေ့တယ်။ လက်ဖက်ရည်အကြမ်းပန်းကန် အသေးလေးတစ် လုံးပါ။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်လည်း ကိုယ်ကို ရှေ့ကိုကုန်း၊ ပန်းကန်လုံးနှုတ်ခမ်းကို ပါးစပ်နဲ့တော့ပြီး ဝက် တစ်ကောင်လို ရေကို ‘ ဖြုတ်ခနဲ ’ စုပ်သောက်လိုက်တယ်။ တစ်ဝက်လောက်ပဲ သောက်ရသေး တယ်။ ‘ တော်ပြီ ’ ဆိုပြီး ပန်းကန်လုံးကို ဆွဲယူသွားတယ်။ ကျွန်တော်က ‘ ရေပေးပါ ’ လို့ ပြောတယ်။ ‘ ဆက်မပြောနဲ့တဲ့။ ကျွန်တော် တော်တော်စိတ်ဓာတ်ကျသွားတယ် သူက မေးခွန်းတွေ ဆက်မေး ပြန်တယ်။ ’

ဒီလိုနဲ့နေရင်း အတော်ကြာတော့ ကျွန်တော် စိတ်ကူးတစ်ခုရလာတယ်။ ဒါနဲ့ ‘ အိမ်သာတက် ချင်တယ် ’ လို့ သူ့ကို ပြောလိုက်တယ်။ ‘ သောက်ရေးထဲမှာ ’ လို့ သူက ပြောပြီး ကျွန်တော့်ကို လက်ထိတ်ဖြုတ်ပေးတယ်။ တွဲပြီး လိုက်ပို့ပေးတယ်။ အိမ်သာထဲရောက်တော့ တံခါးပိတ်၊ ခေါင်းစွပ် ချွတ်လိုက်တယ်။ ထောင့်မှာ (ညစ်ညစ်ပတ်ပတ်) မြေအိုးနှုတ်ခမ်းပွဲလေးတစ်လုံး တွေ့တယ်။ အိမ်သာသုံးဖို့ရေ။ ဒါနဲ့ အိုးထဲက ကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်တော် ကံဆိုးတယ်။ ရေက အကပ်အသပ် လေးပဲ ကျန်နေတာ။ အပေါ်စားအိမ်သာက ရေဆိုတော့ ညစ်ကလည်း ညစ်ပတ်နေသေး။ မတတ် နိုင်ဘူး။ အုန်းမှုတ်ခွက်ကို ယူ၊ ရေကိုခြစ်ပြီး ခပ်လိုက်တော့ ‘ ဂျစ် ’ ခနဲ အသံ မြည်သွားတယ်။

‘ ဝုန်း ’ အိမ်သာကို အပြင်ကနေ ဟိုလူ အုတ်ခဲနဲ့ လှမ်းထုလိုက်တာပါ။

‘ထွက်စမ်း . . . ငါ - သား၊ အိမ်သာရေ သောက်မလို့မဟုတ်လား။

ခုချက်ချင်း ထွက်၊ မအေ-’

ဟာ . . . ဘာပြောကောင်းမလဲ။ အယုတ္တ အနတ္တ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်၊

မကြားဝံ့မနာသာ တွေ ဆဲဆိုနေလိုက်တာ အိမ်သာရှေ့မှာ ဆူညီနေတာပဲ။

ကျွန်တော်လည်း အလန့်တကြားနဲ့ လက်ထဲက အုန်းမှုတ်ခွက် လွတ်ကျသွားပြီး အိမ်သာထဲကနေ ကမန်းကတမ်း ထွက်ရတယ်။

[ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ဪ . . . အိမ်သာရေကိုတောင်

ဒီလူတွေ မသဒ္ဓါကြပါ လားလို့။ တော်ပါသေးရဲ့။ မရိုက်လို့။ အရိုက်ကလည်း

မခံနိုင်တော့လောက်အောင်ပဲ။ ရိုက်လိုက်ရင် အသားတွေ ပဲ့ကျ။

ကြွေကျတော့မလားတောင် ထင်ရတာ ။

ကျွန်တော့်ကို ထောက်လှမ်းရေး (၁၄)မှာ စစ်တာ၊ ရေ နှစ်ရက်လား၊

သုံးရက်လား မသိဘူး။ မတိုက်ဘူး။ ထမင်းသုံးရက် မကျွေးဘူး။ လေးရက်စလုံး

လုံးဝ မအိပ်ရဘူး။ (နောက်ပိုင်း ပြန်စဉ်း စားကြည့်မှ သိရတာ ပါ။) နေ့တွေ

ညတွေလည်း မကွဲဘူး။ မေးခွန်းတွေ၊ ဆဲဆိုသံတွေ၊ ရိုက်နှက်တာ တွေနဲ့ပဲ

တစ်ချိန်လုံးပြည့်နှက်နေတာ။ မေးတာမှာ အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ရှိတယ်။ တစ်ဖွဲ့က

ပြေပြေလည်လည် အဖွဲ့ပါ။ သူတို့က ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ဆက်ဆံတယ်။ ချောတယ်။

ကိုယ့်မိသားစုကို ငဲ့ညာဖို့၊ ကိုယ့် ရှေ့ရေးကို တွေးဖို့။

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေထဲက ဘယ်သူဘယ်ဝါတွေဆိုရင် လက်ဖျားနဲ့ တောင်

မထိရသေးဘူး။ အကုန်ပြောတာ။ သမိုင်းစာအုပ်ထဲက သူရဲကောင်းတွေလို

လုပ်နေလို့ ဘာထူးမလဲ။ ဘာညာ စသဖြင့် ပြောတယ်။ ပျော့ပျော့လေးနဲ့

ခြောက်တယ်။ ဖြေတာကို စိတ်ရှည် လက်ရှည်နဲ့ နားထောင်တယ်။

လိမ်ပြောနေတာကိုလည်း လိမ်နေမှန်း သူတို့သိနေရင်တောင် ငြိမ်ပြီး

နားထောင်နေတယ်။

သူတို့ထွက်သွားပြီးရင်တော့ နောက်တစ်ဖွဲ့ ဝင်လာပါရော။

(မမြင်ရတော့ သူတို့ပဲဖြစ်ရင် ဖြစ်နေမှာ။) တကယ့် သမ္မတလူကြမ်းအဖွဲ့။
ကြမ်းလိုက်တာ ကမ်းကုန်ရော။ ဝင်လာကတည်းက တံခါးကို
ဝုန်းခနဲဆောင့်ကန်ဖွင့်။ အသံကုန်အော်ဟစ်ပြီး ဝင်လာ။ လူကိုတွေ့တာနဲ့
မဟားတရား ရိုက်၊ ခုံနောက်ကနေ ဆောင့်ကန်၊ ခုံနဲ့ ရှေ့က စားပွဲကြားမှာ လူက
ညပ်လို့။ တစ်ခါတစ်ခါ ခုံပေါ်ကနေ လွင့်စဉ်ပြုတ်ကျ၊ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ အလဲလဲ
အပြိုပြိုဖြစ်။ ဝိုင်းကန်၊ အော်ဟစ်ဆဲဆို၊ အသံ မျိုးစုံ။ အို . . . ဆူညံနေတာပဲ။ လူက
လွင့်စဉ်ထွက်သွားသလို ခံစားရ။ ပြီးတော့ မေးခွန်းတွေ မေးလိုက်၊ ရိုက်လိုက်၊
မေးလိုက်၊ ရိုက်လိုက်၊ မေး . . . ရိုက် . . . ။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းမှတ်မိနေပါသေးတယ်။
ဆရာဝန်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စပါ။ အဖမ်းခံရတုန်းက ကျွန်တော် ဝမ်းတွေ
လျှောနေတယ်။ ငှက်ဖျားကလည်း ပြန်ထ ချင်ချင်။ ထောက်လှမ်းရေးရောက်ပြီး
ကျွန်တော့်အထင် နှစ်ရက်လောက်လားအကြာမှာ ကျွန်တော် တစ်ကိုယ်လုံး
ခြစ်ခြစ်တောက်ပူလာတယ်။ ကျွန်တော် ဖျားနေပြီ။ သူတို့ကို ပြောပြတယ်။ ဒါနဲ့
သူတို့က ဆရာဝန်ခေါ်လာတယ်။ ဆရာဝန်လာတော့ ကျွန်တော့်ကို ဆေးစစ်တယ်။
ရိုက်နှက်တဲ့ ဒဏ်တွေနဲ့ နာနာကျင်ကျင်၊ ဒုက္ခရောက်နေချိန်မို့လား မသိဘူး။ အဲဒီ
အချိန်တုန်းကလောက် ဆရာဝန်တစ်ယောက်အပေါ် အားကိုးစိတ်၊
ချစ်ခင်စိတ်ပေါ်သလိုမျိုး အရင်တုန်းက တစ်ခါမှ ပေါ်ခဲ့ ဖူးမယ် မထင်ဘူး။
ထောက်လှမ်းရေးရောက်ပြီးမှ လူသားဆိုတာကို ပထမဆုံးအကြိမ် ပြန်မြင်ရ
သလိုမျိုး စိတ်ထဲ ခံစားရတယ်။ ဆရာဝန်က ကျွန်တော့်ကို စမ်းသပ်တယ်။ ပြီးတော့
ထောက်လှမ်းရေးကို ကျွန်တော့်ကိုတိုက်ဖို့ ဆေးတချို့ ပေးတယ်။ ပြီးတော့
ပြောသွားတယ်။

‘ ဖျားတော့ ဖျားနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆက်ပြီးစစ်လို့ ရသေးတယ် ’

ဟာ . . . ။ ဆရာဝန်ကို ကျွန်တော် အံ့အားသင့်သွားမိတယ်။
သူ့စကားအဓိပ္ပာယ်က ‘ဆက် နှိပ်စက်လို့၊ ဆက်ရိုက်လို့ ရသေးတယ် ’လို့

ပြောသွားတာပဲ မဟုတ်လား။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဆီ က ကျွန်တော် မျှော်လင့်ခဲ့တဲ့ ဆရာဝန်စိတ်၊ လူသားစိတ် ဘယ်မှာလဲ။ ဟုတ်တယ်။ ဆရာဝန်တောင် အခန်းပြင် မရောက်သေးဘူး။ ‘နည်းနည်းကို များများဖြစ်ရလား’ ဆိုပြီး ကျွန်တော့်ကို ဝိုင်းပြီး ရိုက်ကြ ကန်ကြပါလေရော။ ထောက်လှမ်းရေးက ဆရာဝန်ကလည်း ထောက်လှမ်းရေး အတိုင်းပါပဲလား။ (တကယ်တော့ သူတို့ ဆရာဝန်ခေါ်တာကလည်း ကျွန်တော့်ကျန်းမာရေး အတွက်၊ ကျွန်တော့်အသက်အတွက် စိုးရိမ်လို့မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်အခြေအနေဆိုးလာရင် သူတို့ စစ်ဆေးနေတာတွေ ရပ်ရမှာစိုးလို့ပါ။)

ကိုယ်အရိုက်မခံရတဲ့ အချိန်မှာလည်း အရိုက်မခံရလို့ဆိုပြီး စိတ်ချမ်းသာစရာ မရှိပါဘူး။ ဘေးအခန်းတွေက ဝုန်းဝုန်းခိုင်းခိုင်း ဆူညံနေတဲ့အသံတွေ၊ ရိုက်နှက်သံတွေ၊ နာကျင်လွန်းလို့ စူးစူး ဝါးဝါး အသံကုန်ခြစ်ပြီး အော်လိုက်တဲ့ အသံတွေ၊ အော်ရင်းက တိမ်ဝင်ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အသံတွေ၊ တအင်းအင်း ညည်းညူသံတွေ၊ အသက်ရှူမွန်းကျပ်နေတဲ့ အသံဆိုးကြီးတွေ။ ဒါ... ဒါ... ကျွန်တော်နဲ့ သိသိ မသိသိ၊ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်တွေရဲ့ အသံတွေပဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီ အသံတွေ တရစပ်ကြားနေရတာ စိတ်ထိခိုက်စရာကြီးပါ။ စိတ်ကို ဓားနဲ့အမွှမ်းခံရသလိုပဲ။ ရင်ထဲ ဆို့ဆို့လာ တယ်။ ပြီးတော့ စိတ်ကလည်း ချောက်ချားလာတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အရိုက်ခံနေရသလိုပဲ နာတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်တင်မက စိတ်ပါ နာကျင်ရတာ မျိုး။

မစားရ၊ မအိပ်ရတာ ကြာတော့ စိတ်က ကစဉ့်ကလျားဖြစ်လာသလိုပဲ။ ဟုတ်တယ်။ စိတ်ကို စုလို့ကိုမရဘူး။ စိတ်က ပျံ့ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ဆီကနေ ထွက်ထွက်ပြေးနေသလိုမျိုး။ သူတို့ မေးခွန်းတွေကို ဖြေရာမှာလည်း အဖြေတွေက ကပေါက်တိ ကပေါက်ချာတွေ။ ရှေ့နောက် လွဲတာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ နေ့လား၊ ညလား။ အိပ်မက် မက်နေတာလား။ တကယ်ဖြစ်နေတာလား။ တစ်ခါတစ်ခါ သီချင်းသံတွေလိုလို၊ မြန်မာ့အသံက သတင်းကြေညာချက်တွေလိုလို၊

ဘီဘီစီအသံလွှင့်ချက်တွေ လိုလို။ တစ်ခါတစ်ခါလည်း သတင်းကြေညာတဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော့်နာမည်ကို အတိုင်းသား ကြားနေရတယ်။ ကျွန်တော့်နာမည်ကို အော်ပြီးရင် အော်နေတာ ကြားရတယ်။ (တကယ်လည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့။) ဘာတွေဖြစ်နေပြီလဲ။ ဘာမှ မကွဲတော့ဘူး။

နောက်ပိုင်းရက်တွေမှာတော့ အစောပိုင်းရက်တွေနဲ့စာရင် အရိုက်ကျသွား၊ နည်းသွားတယ်။ စိတ်ပိုင်းညှဉ်းပန်းမှုတွေ Mental Torture ပဲ များလာတယ်။ တကယ်တော့လည်း အရိုက်နည်းသွား တာဟာ အရင်အတိုင်း ဆက်ရိုက်လို့ မဖြစ်တော့လို့ပါ။ လူက ယဲ့ယဲ့ပဲ ကျန်တော့တယ် မဟုတ်လား။ ဒါကို သူတို့ကလည်း သိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရင်လို မရိုက်တော့တာပါ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အရင်လို အရိုက်ခံရပြီး ရက်ပေါင်းများစွာ သတိလစ်မေ့မြောသွားရင် ကောင်းမှာပဲလို့ တွေးမိတယ်။ ဒါမှ ရုပ်ပိုင်း စိတ်ပိုင်း နာကျင်တာတွေ၊ နားထဲကို စူးနဲ့ရိုက်သွင်းလိုက်သလို မေးခွန်းသံတွေ၊ လူမဆန်မှုတွေကနေ လွတ်မြောက်မှာမဟုတ်လား။ သူတို့ကလည်း သတိလစ်မေ့မြောသွားတာကို လက်ခံချင်ပုံ မရပါဘူး။ မေးခွန်းတွေ မမေးနိုင်ဖြစ်မှာစိုးလို့ပါ။ ဒါကြောင့် Physical torture ကို လျှော့ချပြီး Mental torture ပိုလာတာ။

လေးရက်လောက်ကြာပြီးချိန်မှာတော့ ထောက်လှမ်းရေး ၁၄ ကနေပြီး ထောက်လှမ်းရေး ၆ ကို ကျွန်တော်တို့ကို လွှဲပြောင်းပို့လိုက်တယ်။ (အဲဒီ တုန်းကတော့ ထောက်လှမ်းရေး ၆ မှန်း မသိပါ ဘူး။) မပို့ခင် ကျွန်တော့်ကို ပြောတယ်။

‘မင်း အခု သွားရမယ့်နေရာက တို့ထောက်လှမ်းရေးမှာ အကြီးဆုံးဌာနပဲ။ မင်းတို့နဲ့ပတ် သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေ အဲဒီ ဌာနမှာ အကုန်ရှိတယ်။ သူတို့က အကုန်သိတယ်။ ငါတို့ထက် ကြမ်းတယ်။ ဒီတော့ မင်း ထုတ်မပြောတာတွေ အခု ထုတ်ပြော။ ဒါဆို အဲဒီ နေရာကို မပို့ဘူး ’

‘ ကျွန်တော် သိသမျှ အကုန်ပြောပြီးပါပြီ ’

ကျွန်တော် လိမ်လိုက်တယ်။

‘ ကျန်သေးတယ် ’

ကျွန်တော်လည်း ဘာမှမပြောတော့ဘဲ ငြိမ်နေလိုက်တယ်။

‘ အေး . . . ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ။ မင်းထိုက်နဲ့ မင်းကံပေါ့ကွာ ’

စိတ်မကောင်းသလိုအသံနဲ့ သူက ပြောတယ်။ (အဲဒီ အချိန် ကျွန်တော့်ကို ခေါင်းစွပ်စွပ်ထားလို့ သူ့ရဲ့စိတ်မကောင်းဖြစ်နေပုံ မျက်နှာအတုကြီးကို မမြင်ရလို့ စိတ်ချမ်းသာရပါတယ်။) သူတို့ စကားအတိုင်းဆိုရင် နောက် ထောက်လှမ်းရေးဌာနမှာ ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုးဝါးဝါးတွေ ကျွန်တော် ဆက်ကြုံရဦးမှာပါလိမ့်။ စိတ်ပူသွားတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒီလိုနဲ့ပဲ နောက် ထောက်လှမ်းရေးစခန်း (ထောက်လှမ်းရေး ၆)ကို ရောက်သွားပါရော။

ထောက်လှမ်းရေးစခန်းရောက်တော့ ကားပေါ်ကဆင်းတာနဲ့ ကျွန်တော့်ကို တစ်ယောက်က ဘေးကတွဲရင်း ‘ ဘယ်ကွေ့ ’ ‘ ညာကွေ့ ’ ‘ တိုက်မိမယ် ’ ‘ ခေါင်းငုံ့ ’ ‘ ရှေ့မှာ လှေကားထစ်။ စမ်းပြီးတက် ’ စတဲ့ အမိန့်တွေပေးပြီး ခေါ်သွားတယ်။ နောက်ဆုံး အခန်းတစ်ခန်းထဲ ရောက်သွားတယ်။ နောက် ကျွန်တော့်ကို ကုလားထိုင်တစ်လုံးပေး ထိုင်ခိုင်းပြီး တစ်ယောက်တည်းထားခဲ့ တယ်။ လက်ထိပ်နဲ့ ခေါင်းစွပ်ကတော့ မချွတ်ရသေးဘူး။ စိတ်အထင် သုံး၊ လေးနာရီလောက် ကြာမလား။ ဒီထက်ကြာမလား။ ကျွန်တော် မွန်းအိုက်လာတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အသက်ရှူရ ကျပ်လာတယ်။ ခေါင်းစွပ်ကလည်း ချွေးတွေ၊ သွေးတွေနဲ့ နံစော်နေတာပဲ။ ခဏ ချွတ်ကြည့်မလားလို့ စဉ်းစားကြည့်တော့ မချွတ်ရဲဘူး။ အနားမှာ တစ်ယောက်ယောက် ထိုင်နေပြီး ကျွန်တော့်ကို စိုက်ကြည့်နေသလို စိတ်ထဲ ခံစားနေရတယ်။ ထောက်လှမ်းရေး ၁၄ ကလည်း လှန့်ထားတော့ ကြိုတင် အတွေးနဲ့ စိတ်ကပူ။ အတွေးတွေကလည်း

ရှုပ်ယှက်ခတ်၊ စိတ်ကလည်း လွတ်လွတ်ထွက်သွားတော့ လူက ယိုင်ယိုင်သွားတယ်။
မယိုင်နဲ့။ မယိုင်နဲ့။ ဝင်းနိုင်ဦး။ တင်းထား။ သတိထား။ သတိထားလေ တင်းထားလေ
လူက ပိုယိုင်လေ။ ခုံပေါ်ကနေ ထိုးလဲကျသွားတော့မလား။ ဒီကြားထဲ အသက်
ရှူလို့က မဝဘူး။ ကျပ်လာတယ်။ မောလာတယ်။ ချွေးတွေထွက်လာတာလည်း
ရွဲနစ်နေတာပဲ။ မူးလာတယ်။ ဒီအတိုင်း မဖြစ်တော့ဘူး။ ဟုတ်တယ်။ တစ်ခုခုလုပ်မှ
ဖြစ်တော့မယ်။ ထအော်လိုက် ရမလား။ တစ်ခုခု။ မဟုတ်ရင် . . .

[နောက်ပိုင်းမှာ အတွေ့အကြုံရှိသူတွေကို အဲဒီ အဖြစ်အပျက်
ပြန်ပြောပြတော့ ကျွန်တော့်ကို ထားသွားတဲ့အခန်းက အလုံပိတ်ခန်းတဲ့။
ဓာတ်ငွေ့လွှတ်ထားရင်တောင် လွှတ်ထားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်
အသက်ရှူကျပ်တာတဲ့။]

ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးမှာတော့ တံခါးဖွင့်သံကြားရတယ်။ တစ်ယောက်
ဝင်လာတယ်။ ကျွန် တော်တို့ အခန်းထဲက အပြင်ခေါ်ထုတ်သွားပြီး
အခြားအခန်းတစ်ခန်းကို ရွှေ့တယ်။ အသက်ရှူရ ချောင်လာတယ်။
နည်းနည်းအေးလာသလိုပဲ။ နေ့လား၊ ညလား။ လင်းတော့ လင်းနေတယ်။
မီးချောင်းတွေ ထွန်းထားတာလား . . . ။

မကြာခင်မှာ လူတွေ ဝင်လာတယ်။ ခြေသံတွေကြားရတာ
တော်တော်များမယ့်ပုံပဲ။ ကျွန်တော့်ရှေ့မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာ ခုံတွေတွန်းရွှေ့သံ၊
ထိုင်လိုက်ကြသံ ကြားတယ်။ ဘာစကားမှ မပြောကြဘူး။ လုံးဝမပြောကြဘူး။ အဲဒီ
အတိုင်း။ အကြာကြီး။ လေလံလံတစ်စုံတစ်ခု ကျွန်တော့်ကိုယ်ပေါ် ပိကျလာနေသလို
ခံစားရ။ ပြီးတော့မှ ခပ်လေးလေးအသံကြီးတစ်သံ ထွက်လာတယ်။ အသံက
မီးဖုတ်ထားလို့ မီးကျိုးခဲလို ရဲနေတဲ့ သံချောင်းကြီးတစ်ချောင်းလိုမျိုး။

‘ မင်း အခု ထွက်လာခဲ့တဲ့နေရာက တော်တော်ဆိုးလား ’

‘ ဆိုးတယ် ’

‘ မင်း မအိပ်ရတာ ကြာပြီလား ’

‘ ဖမ်းတဲ့နေ့ကတည်းက ခုထိ လုံးဝမအိပ်ရသေးဘူး ’

‘ မင်း အခု ဘယ်နေရာရောက်နေလဲ။ သိလား ’

‘ ဟင့်အင်း . . . မသိပါဘူး ’

‘ အဖမ်းခံရတာ ဘယ်နှရက်ရှိပြီလဲ ’

‘ မမှတ်မိဘူး ’

‘ မင်းထွက်လာတဲ့နေရာက ဒီနေရာနဲ့ပတ်သက်လို့
ဘာတွေပြောလိုက်သလဲ ’

‘ အကြီးဆုံးဌာနလို့ ပြောပါတယ် ’

‘ မင်း အခုထွက်လာတဲ့နေရာက တော်တော်ဆိုးလား ’ (ဒီမေးခွန်း
မေးပြီးပြီ ထင်တယ်။)

‘ ဆိုးပါတယ် ’

‘ ဘယ်လိုဆိုးလဲ ’

‘ မအိပ်ရဘူး။ ဒီကိုထွက်လာခါနီး မှ ထမင်းစားရတယ်။ နှစ်ရက်လောက်
ရေမတိုက်ဘူး။ တောက်လျှောက်ရိုက်တယ်။ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်းဆဲတယ်။
ဖျားနေတာတောင် မရဘူး ’

မေးခွန်းမမေးတော့ဘဲ သူတို့ချင်း တီးတိုးပြောနေကြတဲ့အသံတွေ
ကြားရတယ်။ ဘာတွေ ပြောနေမှန်း မသဲကွဲဘူး။ နားထဲလည်း အူနေတယ်။
အာရုံစိုက် နားထောင်လိုက်ရင် ခေါင်းထဲ မူးလာတယ်။ လူက ရှေ့နောက် ဝဲယာ
ယိမ်းထိုးနေတယ်လို့ ထင်တယ်။ တစ်အောင့်ကြာတော့မှ သူတို့ဆီက
စကားသံထွက်လာတယ်။

‘အေး . . . ငါတို့ အတန်တန်မှာထားတယ်။ ဒီလိုရက်ရက်စက်စက်
မလုပ်နဲ့လို့ ဒီကောင်တွေ နားမထောင်ဘူး။ လူမိုက်တွေ ’

သူက ဆဲလိုက်သေးတယ်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ
နည်းနည်းပေါသွားသလိုပဲ။ ရေနစ်နေတဲ့လူ အတွက် ကောက်ရိုးတစ်မျှင်လား။
ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် သိပါတယ်။ သူတို့ လိမ်နေကြတာပါ။ ကျွန်တော် ထွက်လာခဲ့တဲ့
ထောက်လှမ်းရေးက လူတွေကို သူတို့ပဲ ရက်ရက်စက်စက်တွေ လုပ်ခိုင်းထားတာပါ။
သူတို့ပဲ လူမဆန်ဖို့ အမိန့်တွေပေးထားတာပါ။

မေးခွန်းတွေ စမေးတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ရေးအချက်အလက်တချို့ပါ။
ဒါကလည်း အကြိမ်တစ်သိန်းလောက် ကျွန်တော်ဖြေပြီးပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါကို
ပြန်ဖြေတာပဲ ကျွန်တော် မနည်း စဉ်းစားနေရတယ်။ ဥပမာ တက္ကသိုလ်မှာ
ကျွန်တော့်ကို စာမေးပွဲဖြေခွင့်မပေးတာ ဘယ်နှကြိမ်လဲ။ ခုနစ်၊ သက္ကရာဇ်တွေ။
ကျွန်တော့်အဒေါ်တွေနဲ့ ဦးလေးတွေရဲ့ နာမည် စတာမျိုးတွေကအစ။ စဉ်းစားတိုင်း
သိပ်ပင်ပန်းတာပဲ။ ခေါင်းထဲ မူးမူးသွားတယ်။

‘ကောင်းပြီး . . . မင်းမှာ ခယ်မနှစ်ယောက်ရှိတယ်နော် ’

‘ဟုတ်ပါတယ်။ ’

‘သူတို့နာမည်တွေ ပြောစမ်း’

‘အငယ်က အေးအေးသန့်၊ အကြီးက . . . ’

ပြဿနာပဲ။ အကြီးမလေးနာမည် ကျွန်တော် စဉ်းစားလို့မရဘူး။
ချွေးတွေပြန်လာတယ်။

‘အကြီးမလေး နာမည်က . . . ၊ နာမည်က . . . ’

ကျွန်တော် လက်လျှော့လိုက်တယ်။

‘ကျွန်တော် စဉ်းစားလို့မရတော့ဘူး ’

သူတို့ဆီကနေ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဝေါခနဲရယ်သံကြီး ထွက်လာတယ်။
တစ်ယောက်က ...

‘ ခယ်မနာမည်များ မေ့ရတယ်လို့ကွာ ’

‘ မိန်းမနာမည်သာ မေ့ရင် မေ့ရတယ်။ ခယ်မနာမည် မမေ့ရဘူးကွာ ’

တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ပြောကြရင်း တဟားဟားနဲ့ သူတို့
ရယ်နေကြတယ်။

‘ ဒီကောင် အခြေအနေ သိပ်ဆိုးနေပြီ ’

တစ်ယောက်က ခပ်တိုးတိုးဝင်ပြောတာ ကြားလိုက်တယ်။
ရဲနေတဲ့သံချောင်းကြီးက ...

‘ ကောင်းပြီး။ မင်းကို ခေါင်းစွပ်ချွတ်ပေးမယ်။ ထမင်းကျွေးမယ်။

အိပ်ရမယ် မအိပ်ရဘူးဆို တာကတော့ မင်းအပေါ်မူတည်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီညတော့
မင်း အိပ်ရမှာမဟုတ်ဘူး။ တို့မှာ အချိန် သိပ်မရှိဘူး။ ငါတို့က နေ့ဘက်နဲ့ ညဘက်ကို
အလှည့်နဲ့ခွဲပြီး စစ်တာဆိုတော့ ငါတို့အိပ်ရပေမယ့် မင်းကတော့
အိပ်ရမှာမဟုတ်ဘူး။ တို့ဌာနအကြောင်း ပြောပြမယ်။ အချက်အလက်တွေ
ထိမ်ချန်ပြီး ငါတို့ဆီက ပြန်သွားနိုင်တာမျိုး ထုံးစံမရှိဘူး။ ကြံကြိတ်စက်ထဲ
ကြံထည့်ကြိတ်တာ မင်းမြင်ဖူးလား’

‘ မြင်ဖူးပါတယ်။ ’

‘ အေး ... အဲဒီ အတိုင်း ဖြစ်သွားမယ်။ ဒီတော့ အကုန်ဖြေ။
အမှန်အတိုင်းဖြေ။ နားလည် လား’

‘ ဟုတ်ကဲ့ ’(တကယ်ဖြေ၊ မဖြေက ကိုယ့်အလုပ်ပဲ မဟုတ်လား)

‘ မင်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ငါတို့ စုဆောင်းထားတယ်။
အတော်စုံပြီ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သနား။ ကြည့်လိုက်တာနဲ့

မင်းတော်တော်ခံထားရပြီးတာ သိတယ်။ မင်းအသိဆုံး။ ဟုတ်လား ’

‘ ’

‘ ဒီတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သနား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်မှ မသနားရင် ဘယ်သူကမှ မင်းကို သနားမှာမဟုတ်ဘူး။ ဟုတ်လား ’

‘ ဟုတ်ကဲ့ ’

‘ မင်းအခုထွက်လာတဲ့နေရာက မင်းကိုပြောလိုက်တာ မှန်တယ်။ တို့ဌာနက အကြီးဆုံး။ မင်း အခုထိုင်နေတဲ့ ထိုင်ခုံမှာ ‘ အောင်ကြီး ’ ထိုင်ဖူးတယ်။ ‘ သခင်မြ ’ ထိုင်ဖူးတယ်။ အကုန်ဝန်ခံရ တယ်။ ဟုတ်လား။ ဒီဘဝရောက်ပြီးမှတော့ ဖုံးကွယ်နေလို့ အပိုပဲ။ ကိုယ်လုပ်တာ ကိုယ်ပြောရဲရမှာ ပေါ့။ ဒါမှ ယောက်ျားသတ္တိ။ ဟုတ်လား’

‘ ’

‘ ဟေ့ကောင် . . . ပြောနေတာ ကြားလား ’

‘ ကြားပါတယ် ’

သူတို့ မတ်တတ်ထရပ်ကြသံ ကြားရတယ်။ အပြင်ကို ထွက်သွားကြတယ်။ နောက်တော့ လှမ်းအော်ပြောသံ ကြားရတယ်။

‘ တံခါးပိတ်လိုက်၊ ပြီးရင် သူ့ကို ခေါင်းစွပ်ချွတ်ပေးလိုက် ’

အခန်းထဲမှာ တစ်စုံတစ်ယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့ပုံပဲ။ ခေါင်းစွပ်ချွတ်ပေးတော့ ဗြုန်းခနဲ မျက်လုံး ကျိန်းစပ်သွားတာနဲ့ ချက်ချင်းဖွင့်လို့မရဘူး။ လူကတော့ တော်တော်ပေါ့ပါးသွားတယ်။ ပုပ်စော်နံ့ နေတဲ့ အမှိုက်ပုံးထဲ ခေါင်းထိုးထည့်ထားရတဲ့ဘဝက လွတ်သွားပြီကိုး။ အသက်ရှူလို့ ကောင်းလိုက်တာ။ ရှူ . . . ရှူ . . .။ ဝင်းနိုင်ဦး ရှူ . . . ရှူ ။ လေကိုပါ မဟုတ်ဘဲ ဘဝကိုပါ ရှူ။ ခံနိုင်ရည်ကိုပါ ရှူ။ အနာဂတ်ကိုပါ ရှူ။

အလင်းရောင်ကို မမြင်ရတာ ကြာပြီဆိုတော့ တော်တော်ကြာမှ
မျက်လုံးက ဖွင့်လို့ရတယ်။ ရှေ့က ထိုင်ခုံမှာ အသက်လေးဆယ်လောက်
လူတစ်ယောက်။ ကျွန်တော့်ကို စိုက်ကြည့်နေတယ်။ ဟင့်အင်း . . . ဒါ မျက်လုံးတွေ
မဟုတ်နိုင်ဘူး။ ဖန်ဂေါလီလုံးတွေပဲ ဖြစ်မယ်။ သူ့မျက်နှာက ကျောက်ပြင်တစ်ချပ်လို။
ဟာလာဟင်းလင်းကြီး။ လည်ပင်းမှာ ဆွဲကြိုးကြီးကြီးတစ်ကုံး ဆွဲထား တယ်။
နာရီကလည်း ရွှေရောင်နာရီ။ အကောင်းစား။ အသားညိုညို၊ ဂင်တိုတို၊ မျက်နှာမှာ
ကျောက်ပေါက်မာတချို့ တွေ့ရတယ်။ အတော်ကြာမှ သူက အသံလေးလေးနဲ့ . . .

‘ မင်း ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ် နောက်ဆုံးနှစ်နော် ’

‘ ဟုတ်ပါတယ် ’

‘ မင်း ပညာတတ်တစ်ယောက်ပဲ။ မင်းကို ငါတို့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်
ဆက်ဆံမယ်။ မင်း ထွက်လာခဲ့တဲ့နေရာမှာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးတွေ မင်းကြုံရပြီးပြီ
မဟုတ်လား ’

ကျွန်တော် ငြိမ်နေလိုက်တယ်။

‘ အေး . . . ပထမဆုံး မေးချင်တာက Max က CIA ကလား ’

(Max ဆိုတာက ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့မှာနေပြီး

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ ကျောင်းသား တွေကို ကူညီနေတဲ့ အမေရိကန်ပါ။
ကျွန်တော်နဲ့လည်း ကောင်းကောင်း မရင်းနှီးပါ။ ABSDF အဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းနဲ့ မတူတဲ့
ကျွန်တော့်ရဲ့ သီးခြားလုပ်ငန်းစဉ်တွေကို စိတ်ဝင်စားပြီး ကူညီသူပါ။
မြန်မာကျောင်းသားတွေပေါ် စိတ်အလွန်ရှည်သူ၊ သည်းညည်းခံသူ။ သူက
လက်နက်ကိုင်တော် လှန်ရေးတို့ ဘာတို့ ယုံကြည်သူမဟုတ်ပါ။ လူထုနည်း၊
အကြမ်းမဖက် နှလုံးရည်နည်းတွေကိုသာ ယုံကြည်သူပါ။)

‘ မသိပါဘူး။ ’

‘အဲသလို မလုပ်နဲ့လေ။ မင်းကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆက်ဆံနေတဲ့ဟာ။ ပြန်မေးမယ် Max က CIA ကလား၊’

‘ကျွန်တော် မသိပါဘူး။ CIA ကဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ ခရစ်ယာန်အသင်းတစ်ခုခုက ဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်၊’

‘CIA ကပါကွာ၊ မင်းသိပါတယ်။’

‘တကယ်လို့ သူ CIA ကဖြစ်နေရင်တောင် ကျွန်တော် သိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ကို ခွဲခြားသိနိုင်တဲ့ အတတ်ပညာ ကျွန်တော်တို့မှာ မရှိဘူး၊’

‘CIA ကလို့ ပြောကွာ၊’

‘ကျွန်တော် တကယ်မသိလို့ပါ။ ဒါပေမဲ့ CIA က ဟုတ်၊ မဟုတ် သိနိုင်တဲ့နည်းတစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်၊’

‘ဒီလိုမှပေါ့ကွ။ ပြောစမ်း... အဲဒီ နည်းကို၊’

‘Max ကို ထောက်လှမ်းရေးခေါ်ပြီး စစ်လိုက်ရင် ကောင်းမလားပဲ၊’

ဟာ... ကျွန်တော့်အဖြေလည်း ပြီးရော ဘာပြောကောင်းမလဲ။ ကျွန်တော့်ကို ထရိုက်တာ။ မြန်လိုက်တာ။ ခုံပေါ်ကနေ ကျွန်တော် ကြမ်းပြင်ပေါ် ဘယ်လိုပြုတ်ကျသွားမှန်း မသိလိုက်ဘူး။ ကျွန်တော်က ထိုင်နေတာတောင် ယိုင်နေတာမဟုတ်လား။ ဆဲတာလည်း မျိုးစုံပဲ။ ကျွန်တော်လည်း ကြမ်းပြင်ပေါ် လဲနေတာ ပြန်မထနိုင်ဘူး။ လူကလည်း လက်ထိပ်နဲ့မဟုတ်လား (ကျွန်တော်ကလည်း အဲဒီ တုန်းက အဲဒီ လိုစကားမျိုး ဘာကြောင့် ထွက်သွားမှန်း ခုချိန်ထိ စဉ်းစားလို့ မရဘူး။)

‘အလကားကောင်... မင်းဟာ ပညာတတ်မဟုတ်ဘူး၊ သောက်အလကားကောင်၊ လူလိမ်၊ အောက်တန်းစား၊ ကလေးကချေ၊ လူညစ်၊’

ကြမ်းပြင်ပေါ်လဲနေတဲ့ ကျွန်တော့်ကို စစ်ဖိနပ်နဲ့ သူလိုမှလိုမှကန်တယ်။

ဘယ်လောက်ကြာတဲ့အထိ သူ့ဆက်ကန်နေတယ် မပြောတတ်ဘူး။ အကြာကြီးပဲ။
ကျွန်တော်လဲ အင့်ခနဲ အင့်ခနဲ လှိမ့်ခံနေရတယ်။ ဖွဲအိတ်တစ်အိတ်လို။
အသံထွက်ပြီးတော့တောင် ကျွန်တော် မအော်နိုင်ဘူး။ မလှုပ်နိုင်ဘူး။

*